

Leépítik a rendet

Abban a nagy leépítési lázban, amelybe már olyan szépen belejöttünk volna, egészen a tönk széléig, egy új szint kever az a legutóbbi miniszteri rendelet, amely arról intézkedik, hogy sok a rendőr, tehát sürgősen legalább is a felére kell lecsökkenteni az eddigi létszámot, hétezer rendőrt elégségesnek tartanak. Bucu-restiben mindannak az ellenőrzésére, ami itt folyik már tizenkét éve és amit tizennégyezer rendőr sem tudott eléggé ellenőrizni, eléggé kontrollálni, eléggé megakadályozni.

Tudnunk kell a helyzet elbírálásához, hogy Románia lakosságát a legutóbbi népszámlálásig az eddig megejtett számbavételek alapján — csak úgy hozzávetőlegesen — tizenhétmillióra becsülik a komoly statisztikusok. Tizenhétmillió ember ellenőrzése nem kis feladat egy mintaszerűen berendezett modern állam számára sem: de mi lesz ott a helyzet, ahol minden huszonötezer emberre egyetlen egy szál rendőr esik...? Ideális állapotok...! — sőt! Jaj! fel majd a gyanutlan külföldi, miközben talán éppen a pénztárcáját emelik ki a zsebéből.

Dehát a helyzet egészen más, ha valahol tudják, a romániai sajtókörök előtt ismerős a legreálisabban közbiztonsági állapotaink tényleges helyzete, mi, akik napról-napra a nyomor növekvő higanyoszlopának emelkedését regisztráljuk, világosan látjuk azt is, hogy a növekvő nyomorral egyenes arányban nő az ország büntetési statisztikája is. A nyomor az alapjukat vesztett egzisztenciák számára a legrosszabb tanácsadó és ha az állami pozitív intézkedésekkel nem is tudja az általános gazdasági helyzet következtében előálló érvénylenomlásnak végét vetni, legalább az ilyen természetű, negatív jellegű intézkedéseit kellene szociális szempontból jobban fontolóra venni, mielőtt a fogamatosságukhoz kezd.

Nem tarthatjuk indokoltnak a rendőrségi létszám katasztrófális csökkentésének rendeletét financiai szempontokból sem, mivel köz-tudomásu, hogy a legrosszabban fizetett állami és községi alkalmazottak közel egy fél évtized óta a rendőrségi és a rendőrségi adminisztráció alkalmazottai voltak. Ha mérlegesen állítjuk szembe az ország közbiztonsági helyzetét azzal az összeggel, amelyet az államháztartás tudós könyvelői a rendőrségi létszám katasztrófális csökkentése révén megspórolni remélnek, minden kétséget kizáró módon a mérleg a létszámcsoökkentés könnyelmű intézkedésének rovására lendül.

Az ország minden téren megnövekedett organizációja parancsolólag írja elő, hogy a polgári jogrend és közbiztonságra felügyelő állami és helyenként községi szervezet modern szellemben és megszervezettségben kövesse a fejlődés útjait. A rendőrségi szervezetnek ebből a szempontból inkább kiépítésre, fejlesztésre, nyugati szellemben való reorganizációjára van szükség, de semmi esetre sem arra, hogy az eddigi tizennégyezer főnyi legénységi állomány felére való csökkentése révén az ügy-szolgálat, tehát a polgári jogrend és közbiztonság védelme megbénuljon. Nem vagyunk barátai a rendőrállam idejét múlt és balkáni szervezetének és mindenkor energikusan kellünk ki olyan törekvések ellen, amelyek a polgári adminisztráció hatáskörét megnyírva kívánják az idők folyamán. Ma azonban, amikor az egzisztenciánkat vesztő ezrek csak a bűn felé sodródó nyomor tömegeit növelnék, nem mulaszthatjuk el nyomtatékkal hangsúlyozni, hogy a közbiztonság leépítése bűncselekmény az ország rendje és nyugalma ellen.

A papírgyárak árdrágítása miatt interpelláltak ma a parlamentben

Tiltakozás a papírvámok felemelése ellen — Raducanu miniszter a liberálisoktól nem fogad el leckét — Voicu Nitescu igazságügy-miniszter az állampolgársági törvényről — A törvény betervezése csak az év végére várható

Egy évig még életben marad a jelenlegi állampolgársági törvény

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén Raducanu szocialista képviselő a grafikai ipar válságát ismertette. A grafikai munkásság nyomora a hatalmas papírvámokra vezethető vissza. A papírgyárak nagy árdrágítást követnek el és ez okozza a grafikai munkások nyomorát.

Graur liberális képviselő tiltakozott a papírvámok felemelése ellen. Pamfil Seicaru szerint az országba dumping-áru jött és ezért kell felemelni a papírvámokat. Negura liberális képviselő azt állítja, hogy Biharmegyében Teanu államtitkár megválasztása érdekében, az egész közigazgatási apparátus terrort fejt ki. Raducanu miniszter kijelenti, hogy a liberálisoktól nem fogad el a kormány leckét a választások tisztaságát illetően.

Ioan Nitescu: A liberálisoknak nincs meg az erkölcsi jogosultságuk ahhoz, hogy vá-

lasztási visszaélésekről beszéljenek.

Több kisebb javaslat letárgyalása után a mai ülés véget ért.

Landau zsidó kisebbségi képviselő ma megjelent Voicu Nitescu igazságügy-miniszternél és kérte, hogy a miniszter nyilatkozzon, mi lesz az új állampolgársági törvénnyel. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy elődjétől egyetlen törvénytervezetet sem vett át és így az új állampolgársági törvényt neki kell elkészítenie.

Annak betervezése csak az év végére várható,

azért a jelen törvény egy évig még változatlanul életben marad. A képviselő ekkor feltette a kérdést, hogy mi lesz az igazságügyminiszteriumban felhalmozódott sokezer állampolgársági kérvénnyel? Erre a miniszter ígéretet tett, hogy a kérvényeket el fogja intézni.

„A LESZERELÉS kérdésének megoldása

Komoly szavak Genfben a leszerelés kérdéséről — milliók vállairól milliárdos terheket venne le”

TITULESCU felszólalása az európai konferencián

Genfben jelentik: Ma folyt le a nagy vita a leszerelés kérdéséről. A vita során Henderson angol külügyminiszter kijelentette, hogy a Népszövetség minden tagjának a közös leszerelés útjára kell lépni.

— A leszerelés ezidőszert a legjelentősebb kérdés a nemzetközi politikában — mondotta Henderson. — Megoldása enyhíteni fogja a munkanélküliséget. Szükségünk van nemcsak Orosz- és Törökország, hanem Amerika közreműködésére is. A leszerelés megakadályozása politikai összeomlást fog teremteni és olyan állapotokat idéz elő, mint amilyenek 1914-ben voltak.

Briand bizakodik

Henderson után Grandi olasz külügyminiszter beszélt, aki kifejtette, hogy a bizottság szempontjából a leszerelés politika ugyan, de a fegyverkezés aránytalan a szükséglettel és

a leszerelés kérdésének megoldása milliók vállairól milliárdos terheket venne le.

Briand bizakodóan ítélte meg a leszerelés megoldásának kilátásait. Szerinte annyira javult a helyzet, hogy ezidőszert nem kell veszélytől tartani. A leszerelési konferenciának nagy sikere lesz. De ez csak az első lépés, amelyet a többinek kell követnie, hogy a végleges sikerhez juthassunk.

Curtius szerint a leszerelési konferenciának csak akkor lehet sikere, ha azon minden nép egyenjogúság alapján vehet részt. A lengyel és japán felszólalás után az ülés véget ért.

Az európai értekezlet ma délutáni ülésén vita nélkül elfogadta azt a bizottsági javaslatot, amely szerint azokat az államokat is meghívják legközelebbi ülésre, amelyek nem tagjai a Népszövetségnek. A határozat azzal a kihangsúlyozással került elfogadásra, hogy az értekezletnek kifejezetten gazdasági jellege lesz. A konferencia utasítást adott a Népszövetség főtitkárságának, hogy

az európai értekezlet legközelebbi ülésére hívják meg Oroszországot és Törökországot is.

Diplomáciai körökben nagy kíváncsisággal tekintenek a két állam álláspontja elé.

Titulescu az agrárproblémákról

A határozat ellen egyébként Belgium, Spanyolország, Dánia, Hollandia, Svédország és Jugoszlávia fenntartást jelentettek be, nevezetesen Norvégia külügyminisztere: Mowinkel megállapítja, hogy előbb be kell bizonyítani az európai államok együttműködését, csak azután lehet meghívni azokat az államokat, amelyek nem tagjai a népszövetségnek.

Az európai konferencia délután folytatta ülését. Titulescu meghatalmazott miniszter, Románia képviselője a délkelet-európai államok égető agrárproblémáit vitte az értekezlet elé. Azután dr. Curtius német külügyminiszter azt fejtette, hogy amíg más egységes megoldás nem lehetséges, addig ez év márciusára össze kell hívni egy gabonakonferenciát, hogy az égetően fontos kérdésekben határozzon.

A Népszövetség megdöbbentő leleplezései a libériai emberkereskedelemről

Yancy amerikai kormányzó, mint a rabszolgakereskedelem főnöke

Gentből jelentik: Röviddel ezelőtt a Népszövetség kommuniké adotti ki arról, hogy kiküldött vizsgálóbizottsága elkészült Libéria néger köztársaság rabszolgakereskedelméről összeállított jelentésével. A jelentés most megjelent és borzalmas kép tárul elénk.

Szinte hihetetlen, hogy a XX. században ilyen dolgok megtörténhetnek.

A libériai kormány szerint azonban hasonló állapotok uralkodnak a Népszövetség egy másik tagállamában, Abessziniában is.

Libéria, ez a kicsiny néger köztársaság már kezdettől fogva Amerika befolyása alatt állott és 1922. óta jogilag is az Északamerikai Egyesült-Államok protektorátusa alatt áll. Az Unió megbízásából Yancy kormányzó áll az ország élén.

A Népszövetség jelentése hangsúlyozza, hogy a rabszolgakereskedelem Yancy kormányzó patronátusa alatt folyik. A szerencsétlen négereket hajókra rakják és ha idegen hatalmak hajói tűnnek fel a láthatáron, úgy a négereket zsákokba varrják és csónakokon szállítják a legközelebbi partra. Mint egykor Délamerikában, itt is az ostor a fő fenyítő eszköz. Az embervásáron valóságos díjszabás van érvényben. A legdrágábbak az arab háremek számára kiválasztott szüzek, akiknek ára 4-500 font sterling között váltakozik. Utána következnek azok az asszonyok, akik egyaránt

alkalmasak hárem-szolgálatra és munkára. Végül a férfiak következnek a díjszabásban. Az ember-kuírok valósággal tenyésztés útján gondoskodnak az utánpótlásról és gyakran kényszerítik az asszonyokat, hogy akaratuk ellenére „beosztott” férfiakról szüljenek gyermekeket.

A jelentés végén a vizsgáló-bizottság részletes javaslatokat tesz a rabszolgakereskedelem megszüntetésére. A bizottság egy dalt is közöl, amelyet a libériai Vedabo-törzs asszo-

nyai énekelnek Yancy amerikai kormányzó üzelmeiről. Ez a primitívességében megrázó énekszöveg hevenyészett formájában így szól: Nagy csapás érte törzsünket, Főnökünket meghúntették és tömlöcbe vetették, Yancy jött országunkba, Elfogta férjeinket és fivéreinket, Elhurcolja őket Nana-Poba, Ahol meghalnak, Ahol meghalnak, Mondd meg nekünk Yancy, miért? Yancy, oh miért, Miért nem lehetnek Vebado asszonyainak férjeik? Yancy, oh miért, Miért nem lehetnek Vebado asszonyainak fivéreik? Yancy, oh miért, Miért halnak meg az anyák, apák és fiúk Mialatt övéik visszatérését várják?

Holnap ratifikálja a minisztertanács a harminc millió dolláros külföldi kölcsönt

Nem voltak ellentétek Mironescu és Titulescu között — Szó sem lehet kormányválságról — Hazaérkezett Mironescu miniszterelnök A miniszterelnök audiencián jelent meg a király előtt

Bucurestiből jelentik: Mironescu miniszterelnök tegnap este az Orient expresszel visszaérkezett külföldi utjáról. A pályaudvaron a kormány tagjai fogadták a miniszterelnököt. A miniszterelnök megérkezése után fogadta a sajtó képviselőit, akiknek mindenképp előtérbe fejezte ki afölött, hogy külföldi tartózkodása alatt sikerült aláírnia a román-lengyel barátsági szerződés meghosszabbítását. Ezután határozottan megcáfolta azokat a híreket,

hogy közte és Titulescu között ellentétek merültek volna fel. Rövid külföldi tartózkodása alatt nem állott módjában, személyesen találkozni Maniuval, azonban Bernből telefonon beszélt vele és ez alkalommal ismételt megállapították, hogy kettőjük között minden kérdésben teljes az egyetértés.

Ezután a legutóbbi belföldi eseményekre tért át a miniszterelnök és kijelentette, hogy a CFR. vezérigazgatójának kinevezése komoly gondot okoz, mert az állam egyik legfontosabb üzeméről van szó, azonban semmi esetre sem lehet olyan, hogy akár egy pillanatra is kormányválságot idézzen elő.

Ma általában nem olyan a helyzet, — fejezte be nyilatkozatát Mironescu — hogy kormányválságról beszélni lehetne.

A miniszterelnök ma beható tárgyalást folytatott Mihalache és Madgearu miniszterekkel. Azután audiencián jelent meg a király előtt és beszámolt külföldi tárgyalásairól, főleg pedig a genfi konferencián tett megfigyeléseiről. Hír szerint holnap minisztertanács lesz, a melyen ratifikálni fogják a külföldi kölcsönt. A kölcsön összege harminc millió dollár. Kamatláb 7 és fél százalék. A kölcsön annuitásos módon nyer törlesztést.

Az aradi lutheránus egyház államsegélyéről nyilatkozott a közoktatásügyi miniszter

Laár Ferenc magyarpárti képviselő felvilágosítást kért a minisztertől — Az aradi lutheránus superintendencia addig nem kap segélyt, amíg törvényesen el nem ismerik

Bucurestiből jelentik: Laár Ferenc magyarpárti képviselő ma délelőtt megjelent a közoktatásügyi miniszternél és felvilágosítást kért a romániai kisebbségi egyházak állami segélyezésének kérdéséről.

A közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy a költségvetési bizottság által harminc százalékkal redukált segélyeket a pénzügyi-

miniszter husz százalékkal redukálta csupán. Egyben száznemzetes költségvetési fedezetet bocsátott az egyházak segélyezésére szolgáló alap rendelkezésére.

A királyhűgői református egyház és az aradi lutheránus superintendencia államsegélyt azonban megvonták mindaddig, míg törvényesen el nem ismerik a püspökségeket.

Nem vagy tárgyilagos

Irta: BRÓDY, LILI.

Tavas volt.

— Nem vagy tárgyilagos, — mondotta a fiu elragadtatva — micsoda boldogság, hogy nem vagy tárgyilagos. Felolvadok melletted, a szemem nemcsak lát, de érez is melletted; életté, eleven életté bomlik előttem tárgy és tétel, törvény és titok. Elég volt a fogalmak kutatásából: már nem akarom betörni őket, mint a vad lovat s könnyű röpködő szavakat kergetek csak, mint a lepkeket: Nem akarom többé üzembe állítani az elemeket, mert nagyszerűségükből elég nekem az a lebegő szélhullám, amely a ruhád csipkáját az arcomhoz fújja, mialatt megcsókollak. Neked csak te meg én vagyunk a világon, neked csak első és második személy van a világon: csak én, aki neked „te” vagyok, csak te, aki neked „én”, mert lélekke alakult benned a tükröz, amelyben a jobbkezünkéből balkéz lesz és a balkezünkéből jobb. Szeretlek! Te tanítottál meg, hogy az embert és az életet és magamat keressem mindenütt, hogy ne az egész lezárt kapuját döngessem tehetetlenül, hanem végigjárjam a Réz kis szobáit, hogy a szerelemben ne a törvényszerűséget és a célt keressem, hanem téged meg engem, hogy ne a mértani idommal foglalkozzam, hanem a kislival, aki piros kartonból összeragasztotta, hogy nem a tömeg a fontos, hanem az ember, hogy a dolgok csak akkor érdekelnek bennünket, ha találunk egy motívumot bennük, amely ránkvonatkozik, hogy minden-minden ég és gép, tavasz és tej, elmélet és barackvirág, táj és muzsika, minden-minden személyes és minden csak akkor érdekel, ha

hozzáragasztottuk az enyém tiéd nyelvtani szubjektumát. Szeretlek!

A lány belékarolt:

— És oly jó, hogy te tárgyilagos vagy — mondotta boldogan, — hogy erős vagy és tudsz kifelé nézni, magaddal nem törödni és a látásodat nem zavarja az a tömpe árnyék, amelyet a szemünk lát az orrunk helyén. Ki tudsz kapcsolódni, bele tudsz kapcsolódni tárgy és elmélet idegen világába és nem várod meg, hogy hozzádjöjjenek és figyelmeztessenek: itt vagyunk. Te fölényben vagy a dolgok felett: magadévá teszed őket és én csak az övék leszek. Szeretlek! Szeretném megtanulni tőled a dolgok szeretetét, a személytelen beszédet, a fontos és fölösleges felismerését, a kötöttséget, a boncolást és a relativitás elméletét. Jó és biztonságos érzés tudni, hogy nem én vagyok a fontos, hogy nem én vagyok a felelős: hogy törvény, szabály és a tömeg uralkodik, hogy az ég kékje mögött az éter van és törvény szerint fogy és nő a hold. Szeretlek! Szeretnék olyan lenni, mint te, szeretném, ha úgy tudnék gondolkodni, mint te s ha te úgy tudnál érezni, mint én.

Ősz volt.

— Nem vagy tárgyilagos, — mondotta ingerülten a fiu — kétségbeesítő, hogy nem vagy tárgyilagos. A személyes névmásokból csak az én-t és a te-t ismered. Nézz körül egy kicsit a világban az Isten áldjon meg! Hát azt hiszed, hogy mindent, mindent keresztül lehet vezetni az én és a te szűrőjén? A dolgok magukban nem beszélnek hozzád? Kétségbeesítő, hogy a Nap csak akkor érdekel, ha rádsüt, hogy a tuberkulózis iránt csak akkor érdeklődsz, ha

lázias vagy, hogy a társadalom berendezése csak akkor fáj, ha azt mondom, hogy nem vehetlek feleségül. Nem vagy tárgyilagos s ez elrettentő. Te meg én, enyém és tiéd, nálad és hozzám, nekem és neked — minden mondatod, minden gondolatod ezen fut keresztül s ez unalmas. Hogy lehet élni a saját életedből való pillanatnyi kikapcsolódás nélkül, mondod? Ó, ha tudnád, micsoda gyönyörűség az, egyedül állni egy épület előtt és nem is az épületet nézni, hanem az elvonatkoztatott szellemét: a tárgyaltan gótikát, az anyagtalannal ivelt és hajlatokat. Nézni a növényt és nem a növényt látni, hanem a folyamatot, a folyamat rendszerét, törvényét és szellemét, amely végbemeget a növekedésében! Ráméredni a tavak mély tükrére és betörni ezt a tükröt, mert a tükröknek és a dolgoknak csak a felszíne tükröz bennünket, de belül mélyen ott van a titok: a foncsor és a személytelen törvényszerűség. Mert ott van mindenütt: a tenger tükrében és az ég tükrében és mindenütt, ahol az emberen kívüli élet, a személytelen élet, a rendszer és a törvény van, amelyhez nekem — Nekem Saját Személyemben — hála Istennek nincs semmi közöm... Különböztet mit magyarázom ezt neked, te ugye érted és ugysis szakítunk.

Csöndesen mondta a lány:

— Igen, te tárgyilagos vagy s ez szomorú. Te tárgyilagos vagy és én személyes vagyok, Ó soha-soha nem érthetjük meg többé egymást, mert ami összetartott, elmúlt: a szerelem. Tiéd a fogalom, enyém a szó, tiéd a mélység és enyém a felszín. Menj csak vissza a tükrök mögé: törd porrá a foncsort, szedd szét a kőcshabát, boncold fel az embert, keress, kísérletezz, — ez a te világod. Menj csak vissza

Lippán forr a katlan

házaikat — Két ízben olyan földet utaltak ki számukra, amelyekre évente nagy összegeket fizetnének rá — A görög keleti lelkes sulyos vádja a vezető járásbíró ellen

Békére vágyik Lippa lakossága

Az Aradi Közlöny Lippára kiküldött munkatársától. Lippának szenzációja van. És itt újból megállapítható, hogy egy kisváros társadalmi, szellemi, üzleti, közgazdasági, közigazgatási életében, mint egy vízcsöppben a tenger, visszatükröződik mindaz, ami az országban ebben a vonatkozásban történik és talán történhetik. Ezekből a szürke kisvárosi mindennapokból néha szenzációk robbannak ki, amelyek már nem maradhatnak meg a kisváros határain belül, amelyek publicitást kívánnak, éppen azért, mivel élesen rávilágítanak arra a szellemre, amely már annyi könnyen elkerülhető kellemetlenségnek, bajnak volt az okozója.

De talán kezdjük a legelején.

Az agrártörvény a papság részére ugynevezett parochiális földet biztosít. Ennek értelmében Lippa papsága részére is megállapították 1929. augusztusában a nekik járó 32 hold parochiális földet. A földek kiosztására 1930. februárjában történt meg az első intézkedés. Az agrár-bizottság delegátusai ekkor kijelölték a mindegyik egyháznak járó földet. A földosztás után azonban kitűnt, hogy

a református és a zsidó egyház teljesen hasznavehetetlen földeket kapott,

amelyek még a beléjük investált tőkét, a mag értékét sem adták vissza tulajdonosuknak.

Ujabb döntés, amely nem hoz változást

A református tiszteletes, Pálur István és a zsidó rabbi, Straussmann Jakab felebbezt jelentett be a megyei bizottsághoz és kérte az ügy felülvizsgálását. A temesmegyei prefektus személyesen kiszállott a helyszínre és miután meggyőződött arról, hogy a panasz jogos, megsemmisítette az első földosztást és újabbat rendelt el. Az ügy tehát most előlről kezdődött.

Az erre vonatkozó tanácskozások tegnap délután folytak le és ugyanekkor meg is történt a döntés. A tanácskozásokat dr. Grogloth János lippai vezető járásbíró folytatta le, a határozathozatalnál azonban a bírónak sok befo-

a mélységbe: ha lélegzeni akarsz, úgyis fel fogsz jönni a felszínre, hozzám. Mert ami az életből az enyém: a felszín és a rendtelenség, az élet gyönyörű rendszertelensége, a gondolatlan sugárzás a reggeli kertekben, az ősz tűnődő fénye, a felbontatlan illat, a ritmustalan zengés és zugás az erdőn: enyém a lárma és tiéd a kórus, enyém a fény és tiéd a spektum, enyém a pillanat és tiéd az élmény, enyém az illat és tiéd az esszencia: Ami az enyém, attól nem lehet három lépésre megállni és szemlélődni, — ami az enyém, azzal csak össze lehet olvadni, mint ahogy a levegőben összeolvad a nitrogén és az oxigén. Igen, én személyes vagyok. Én bevallom, hogy nekem jobban fáj az, ha gyomorgörcsöm van, mintha azt olvasom, hogy Peruban háború van. Én személyes vagyok. Én jobban szeretem a beteg kutyát, mint a zoológiát. Én jobban szeretem a májusi esőt, mint a meteorológiai jelentést. Én jobban szeretem hallgatni a teavíz zugását, mint az előadást a gőzfejlesztésről. Én jobban szeretem a vizimalmot, mint a fizikát. Én személyes vagyok. Te talán többet látsz a világból, de ezért kifelé kell nézned és amíg kifelé nézel, addig minden idegen lesz neked, játék, munka, külső világ. Én kevesebbet látok, de amit látok, bennem él, egy velem, fut az idegeimben, összefolyt a véremmel és belenőtt a szívembe. Én személyes vagyok. Engem csak akkor érdekelnek a dolgok, ha közülük van hozzám. S nekem jobban fáj, ha te elhagysz, mintha százezer asszonyt megölnének Dél-Afrikában. Én személyes vagyok: én nő vagyok. Én nem tudok meghalni az emberiségért. A tudományért se. A görögért se, a növényi folyamatért se. De érted igen.

A földosztásnál ki sem mizték a református és zsidó egy-

lyása nincsen, mivel azt tulajdonképpen az agrár-bizottság két delegátusa végzi.

A két delegátus most rendkívül érdekes döntést hozott. Ugyanis egy református, mint a zsidó egyháznak a hegyodalon felölt ki földet, amelyről a két érdekelt pap megállapította, hogy

most is teljesen használhatatlan, értéktelen földet kapott.

Az érdekelték állítása szerint, ha az újonnan

Részrehajlás vádja a vezető-járásbíró ellen

Az ügynek azonban most következne a szenzációja. Amikor Grogloth János dr. kihirdette a döntést, teljesen váratlanul felszólt a jelenlévő Manuila Fabricius, lippai görög keleti esperes és teljes határozottsággal kijelentette, hogy itt

pártoskodás történt, még pedig dr. Grogloth János részrehajló volt és bizonyos előnyöket biztosított a kisebbségi egyházak számára.

A sulyos és a közbecsülésben álló kisebbségi bíró ellen épp az ottani szellemi és felekezeti élet egyik vezetője részéről elhangzott vádat dr. Grogloth János felháborodással fogadta és határozott hangon kikérte magának.

Dr. Grogloth Jánost nemcsak az egész város, de maga Manuila Fabricius is már évtizedek óta, mint a legkorrektebb embert ismeri és éppen ezért rendkívül furesán hat az az ellene

MISS ROMANIA 1931:

Viisoreanu aradi tábornok lánya

A feltűnő szépségű urileány a múlt évben Miss Oltenia címet nyerte el — Románia szépségkirálynője husz éves, édesanyjánál lakik Craiovában és egyetemi hallgató — Tanti Viisoreanunak nagy esélyt vannak Párisban — Huszezer dolláros díjat kap Miss Universe —

Románia szépségkirálynője Aradon meglátogatta édesapját

Az európai országok az idén szokatlanul korán választják meg a maguk szépségkirálynőjét. Amíg azelőtt rendszerint májusban, vagy júniusban, tehát a nyár folyamán zajlott le a nagy érdeklődéssel és izgalommal várt választás, most mindenütt a január hónapot választották ki erre a célra. A párisi Journalirányítása mellett történik a választás és Monsieur Waleffe, a lap egyik szerkesztője áll a rendezőség élén. Az egyes európai országok szépségkirálynői Párisban gyűlnek össze, ahol Miss Európát választják meg és végső akkordként lezajlik Amerikában a Miss Universe kijelölése. Az idén a szokottnál is sulyosabb nyomatékokat ad a szépségversenynek az a körülmény, hogy nagyértékű díjak forognak kockán, úgy, hogy az ideai szépségkirálynő-választás nemcsak presztizskérdés, hanem anyagilag is nyom a latban.

Tegnap zajlott le az Univerzál rendezésében a romániai szépségkirálynő-választás, amelynek szenzációja az, hogy

Viisoreanu tábornok, aradi brigádaparancsnok lánya, Tanti Viisoreanu nyerte el a Miss Románia sokatjelentő címét.

Viisoreanu tábornok családja Craiovában él s ott lakik két feltűnően szép leánya is. Tanti Viisoreanu már az elmúlt évben is részt vett a versenyen, ahol Miss Olteniává választották meg s csupán néhány szavazat választotta el attól, hogy már a múlt évben az ország szépségkirálynőjeként reprezentálja Romániát a francia fővárosban. Az idén nagy többséggel győzött a feltűnő szépségű urileány és az eredmény kihirdetése után, Zoica Dona, Miss Románia 1930., ünnepélyes keretek között adta át utódának a győzelmi trofeumot: a nemzeti-

Dossziék, üzleti könyvek,
(speciális vonalzással is) **Kerpelnél.**

adományozott, teljesen elhanyagolt földekbe 10 mázsa magot vetnek el, az még két mázsa termést sem hoz. A földeket tehát nem művelhetik meg, ellenben fizetnők kell utána évi 10.000 lej adót.

Ha tehát az ajándékföldre nem akarnak ráfizetni, a döntést újból meg kell felebbeznők. Erre vonatkozólag ma délelőtt Straussmann Jakab és Pálur István megbeszéléseket folytattott és úgy döntött, hogy már a közeli napokban benyújtja fellebbezését és kifejti, hogy amennyiben nem kapnak értékesíthető, használható földet, úgy a parochiális földre nem is reflektálhatnak. A bizottság érdekes döntése természetesen városszerte általános feltűnést keltett.

vezető-járásbíró ellen

felhozott vád, hogy részrehajló volt a kisebbségi egyházakkal szemben.

akkor, amikor ezek az egyházak felebbezt jelentettek be az elhangzott döntés ellen.

Az ügynek — értesülésünk szerint — folytatása lesz. A megsértett és egyben megvádolt bíró jelentést fog tenni felettes hatóságainak az esetről és vizsgálat megindítását fogja kérni önmaga ellen.

Lippán jelenleg forr a katlan. Az emberek érdeklődéssel tárgyalják a tegnap lezajlott eseményeket és talán még nagyobb érdeklődéssel várják annak fejleményeit. A város békése szempontjából talán az lenne a leghelyesebb, ha békés uton intéződne el a Lippa többségi papja és kisebbségi bírója között keletkezett incidens.

Molnár Tibor

színű vállszalagot.

Tanti Viisoreanu huszéves egyetemi hallgató, aki az elmúlt nyáron több hetet Aradon töltött, édesapjánál látogatóban. A tábornok lánya gyakran látogató az aradi korzón, ahol általános feltűnést keltett a csodálatosan finom arcvonású szépség. Miss Románia a múlt évben is nagy sikert aratott Párisban és most, amikor Tanti Viisoreanu képviseli az országot a francia fővárosban Európa nemzetelnek szépségel között, sok reménye lehet Romániának arra, hogy ezuttal Miss Románia viszi el a Miss Európa büszke címét.

Viisoreanu tábornok apai örömében teljes szívvel osztozódik Aradváros egész társadalmára. A tábornok, akinek elegáns, magas alakját gyakran látni a korzón, Marosparton és bálakban, általános népszerűségnek örvend a város polgársága körében. Viisoreanu tábornok egyébként jelenleg Bucurestiben tartózkodik, ahol hosszabb ideig marad.

Amennyiben Párisban bekövetkezik Miss Románia győzelme, úgy novemberben hajóra száll a szépségkirálynő, hogy résztvegyen a Chileben tartandó világszépségversenyen, ahol Miss Universe huszezer dolláros díjban részesül. Chile teljesen partatlanul akar itélkezni, a minnek bizonyítéka az is, hogy az ország szépségkirálynője nem vehet részt a Miss Universe 1931. címért folyó küzdelemben, nehogy az ottani zsűri részrehajlással vádolhassák. A huszezer dolláros díjra egyébként Miss Románia 1931. még abban az esetben is eséllyel pályázhat, ha a párisi zsűri előtt esetleg nem is talál kellő méltánylásra, amennyiben Románia szépségkirálynőjeként vesz részt a Miss Universe-választáson.

„L ö b l“

kölsönkönyvtár új pótjegyzéke

megjelent, melyben az 1930. évi összes újdonságai bentfoglaltatnak. Havi olvasási díj 40 lej. Most beiratkozók elcséjéig ingyen.

Színház — Irodalom — Művészet

Leszállítja helyárait és a színészek fizetéseit az aradi színház igazgatósága

Február 2-án tér vissza Aradra a színtársulat. Sarkady Aladár vendégszereplésével kezdődnek meg az előadások.

A jelenleg Temesváron tartózkodó színtársulat pontosan február 2-án tér vissza Aradra, hogy itt folytassa szezonját. A színtársulat visszatérése fontos változásokat fog hozni, amelyek szükségessé váltak azért, hogy a színtársulat zavartalan működését szilárd alapokra fektessék. A legelső intézkedés az lesz, hogy a színtársulat

leszállítja a jelenlegi helyárait, hogy ezzel a nagyobb látogatottságot biztosítsa. Ezenkívül azonban egyes hétköznapi mozi-helyárok mellett játszik a társulat, amely rendszeres Temesváron kitűnően bevált.

Szendrey Mihály színgazgató a napokban tért vissza Budapestről, ahol több új színdarabot vásárolt meg, valamint több neves művésznővel és művésszel kötött vendégszereplésre nézve megállapodást. Ezek a vendégszereplések teszik majd érdekessé a hátralevő színházi szezon.

A színházi helyárait leszállításának természetes következménye az, hogy a színészek és a zenészek gázsiját is arányosan le kell szállítani. Erre azért van szükség, hogy megteremtsék azt az egyensúlyt, amely mellett egy színésznek, mint a zenésznek és a műszaki személyzetnek is pontosan és hiánytalanul megkaphassák fizetésüket. A színészeknek is „áldozati adót” kell leróni, hogy ezzel megkönnyítsék a magyar színház sorsát.

A visszatérés alkalmával kezdi meg egyébként Sarkady Aladár, a kiváló pesti komikus vendégjátékát.

Amerikában is színre kerülnek Hunyady Sándor darabjai

Készülő darabját is megvásárolták Amerika számára.

Budapestről jelentik: Hunyady Sándor, az ismert erdélyi író a Feketeszaru cseresznye című nagy sikert aratott színmű szerzőjének úgy ez a darabja, mint a már megrendelt színpadi munkája már a közeljövőben Amerikában is színre kerül. Paucker színházi ügynök vásárolta meg a darabok előadási és megfilmesítési jogát.

Igazán köszönöm, hogy meghívott, okvetlen ott leszünk a családdal együtt. Hát hogyne, amikor egy olyan szenzációs bohózatot élvezhetünk végig, mint a „Sasok”, melyet Gutti Soma és Rákosi Viktor írtak, a legnagyobb humoristák. Hívjon meg kérem többeket is erre az előadásra mert ilyen nagyszerű bohózatot nagyon régen nem játszottak Aradon. Ezt okvetlen meg kell néznie mindenkinek. Szót fogadok Önnek és meghívom egész Aradváros szórakozni vágyó kedves közönségét e hó 31-ére erre a szenzációs kacagató estére, a „Sasok” előadására, melynek tiszta jóvedelme Győző Alfréd egészségének helyreállítására fordítatik.

Irodalmi előadások a Magyar Otthonban. A Magyar Párt közművelődési szakosztálya elhatározta, hogy a tervbevétt de elmaradt ifjúsági előadásokat teljesen azonos műsorról a Magyar Otthon nagytermében tartja meg. Összesen három előadást tart az ifjúsági műkedvelő gárda, még pedig f. hó 24-én szombaton este, 25-én, vasárnap délután és este. Az esti előadások 9. a délutáni pedig 4 órakor kezdődik. Többek között színre kerül a Falu végén kurta kocsmá Petőfi-Csányi daljáték. Több pár pompás t-borzó-táncot rop és szebbnél-szebb magyar dalokban gyönyörködhet mindenki, aki a három előadás valamelyikén megjelenik.

Szendrey Mihály és Kondor Ibolya szerződés-afférje a kolozsvári bíróság előtt

Most volt az első főtárgyalás — A bíróság kihallgatja Kondor Ibolyát is — Január 31-én tárgyalják folytatólagosan az ügyet — Ugyanekkor lesz Borsos Mancsi kártérítési perje is Szendrey Mihály ellen

Az elmúlt esztendő szeptemberében színházi körökben nagy érdeklődéssel tárgyalták Szendrey Mihály aradi színgazgató és Kondor Ibolya, az ismert erdélyi primadonna, valamint férje: Komjáthy Károly karnagy, neves komponista között keletkezett szerződés-affér ügyét. Az aradi színgazgató — mint emlékeztetes — leszerződte az idei színi szezonra a művészpárt és Kondor Ibolya már 30.000 lejes előleget is vett föl Szendrey Mihálytól. A szerződést Brassóban kötötték meg, ahol anuakidején a kolozsvári színtársulat tartózkodott, ugyanis Kondor Ibolya és Komjáthy Károly, a kolozsvári színtársulat kötelekében voltak, azonban a Színpártoló Egyesülettel differenciáik támadtak és följárlották működésüket Szendrey Mihály színtársulatának.

Az aradi színház direktora, bár több primadonnával és karmesterrel állott tárgyalásban, kedvükért azt valamennyivel félbeszakította és leszerződte őket. Időközben azonban Kondor Ibolya és Komjáthy Károly és a kolozsvári Színpártoló Egyesület között elismultak a differenciák s ennek következménye az volt, hogy fölbontották aradi szerződésüket. Szendrey Mihályt rendkívül kínosan érintette Kondor Ibolya és férjének eme lépése, mert szezonnyitás küszöbén primadonna nélkül állott. Tekintettel arra, hogy szerződésbontás esetére a felek 100.000 lejes vinkulust kötöttek ki, Szendrey Mihály perrel támadta meg a művészpárt, amely a szerződésbontás után, békítő szándékból, hajlandónak mutatkozott arra, hogy a kártérítés fejében szívesen lesz több ízben az aradi színház vendége.

Amikor azonban erre sor került, Kondor

Ibolya és Komjáthy Károly súlyos követelésekkel léptek fel és erre Szendrey Mihály dr. Gherman Dante után be is nyújtotta a kártérítési perét Kolozsváron a színházi ügyek speciális bíróságához. Ez a bíróság, amely dr. Andrei törvényszéki főelnök vezetés alatt egy törvényszéki bíróból, a kolozsvári román Nemzeti Színház és a Magyar Színház egy-egy tagjából, valamint Vanciu szindikátusi elnökötől alakult meg, tegnap ült össze és tartotta meg a per főtárgyalását.

A tárgyaláson Szendrey Mihály képviselőjében dr. Gherman Dante jelent meg. Kondorék részéről pedig dr. Hirsch kolozsvári ügyvéd látta el a védelmet. Gherman Dante dr. előterjesztette mindazokat a bizonyítékokat, amelyek Szendrey követelésének jogosságát mellett szólnak. Dr. Hirsch azzal védekezett, hogy a szerződés nem volt jogérvényes és alaki hibákkal köttetett meg. Szendrey ügyvédje nyomban megcáfolta Hirsch dr. állítását, aki csak hogy az ügy elhalasztását kisközzölje. Kondor Ibolya személyes kihallgatását kérte, amit a bíróság el is rendelt és az ügy folytatólagos tárgyalását január 31-ére tűzte ki.

Érdekes megjegyezni, hogy ugyanekkor tárgyalja ez a speciális bíróság Borsos Mancsi volt aradi színésznő kártérítési perét is, aki több mint 100.000 lejre perelte be Szendrey Mihályt. Az aradi színiügyi bizottság és Szendrey Mihály ugyanis december elsején elbocsátották a színésznőt azzal, hogy nem felel meg az aradi színház nivóbeli követelményeinek. Az elbocsátás miatt Borsos Mancsi hátralekós gázsijáért és kártérítésért perli a színgazgatót.

Egy operaénekesnő, aki szép és tehetséges és nincs szüksége dollárra: Anna Maria Guglielmetti

INGYEN-KONCERT a dunaparti szálló emeletén — Egy kedves szerelmi regény, amelynek csak happy endje lehet

Budapestről jelentik: A gramoion, még inkább a művészelemek kedvelői nagyon jól ismerik Anna Maria Guglielmetti, akinek koloraturájában mindenki szívesen gyönyörködik. Amíg Európa valamennyi fővárosát végiglátogatta és meghódította, addig Budapesten csak most jár először. Hétfőn érkezett meg Budapestre, ahol nagy kíváncsisággal várják, mint az olyan világnagyságot, akiben mindenki bizik.

Amikor szállóbeli szobájába bekopogtatam, csinos fiatalember nyitott ajtót. Azt hittem, eltévesztettem az ajtószámot de hamarosan kiderült, hogy a fiatalember nem más, mint az énekesnő férje, aki elkísérte feleségét Budapestre. A férj még egész fiatal, ami a legjobb színelési bizonyítvány — a feleségre. Valóban, a fiúszoba ajtaján egy csinos, barna nő libeg be: Anna Maria Guglielmetti. Ketten együtt a férjével, inkább vőlegénynek és

menyasszonynak, vagy jól összeillő szerelmes párnak néznék őket az ember. Odaállnak az ablak elé és gyönyörködnek Budapestben. Ez a kép minden külföldit megfog — szerencsés ötlet volt a Dunát a nagyszálló előtt elvezetni és a királyi várat Budára építeni.

— Már ismerem a hangját művésznő, — kezdem.

— Talán a Scalában hallott?

— Nem, még csak gramofonon, de az is elég volt ahhoz, hogy kíváncsian várjam szemtől-szembe a hangját.

Galli-Curci pesti szereplése óta minden még nem hallott koloraturcsillaggal szemben a verzióval viselkedem és így annál nagyobb örömmel állapítom meg, hogy Guglielmetti nem Galli-Curci. Ő szép és csodás a hangja. Mialatt énekel, a férje elmeséli, összeismerkedésük történetét:

Guglielmetti életének egyetlen „nagy” regénye

— A feleségem Torinóban született, tehát olasz, míg én francia vagyok és Genfben élek, ahol hangversenyirodám van. Öt évvel ezelőtt egy genfi operaelőadáson Guglielmetti — így nevezi a feleségét — a Sevillai borbélyt énekelte óriási sikerrel és én, mint szakértő is el voltam ragadtatva tőle. Csak három évvel később Milanóban hallottam legközelebb, ott bemutatnak neki és nemsokára a feleségem lett. Azóta legtöbbször én is elkísérem, ha turnéra utazik.

Az énekesnő befejez egy dalt, néhány perces szünetet tart és közben magáról beszél:

— Kilenzen voltunk otthon gyerekek és a családom mindent elkövetett, hogy megakadályozza, hogy énekesnő legyek. Mint Gilda mutatkoztam be és első sikerem után otthon befe-

gyeztek, hogy erre a pályára lépjek. Azután már gyorsan ment minden.

— Kit ismer a magyarok közül?

— Genfben egy hangversenyen elragadtatással hallottam Kodály Psalmus Hungaricáját. Ismerem Bartók szerzeményeit, míg a magyar énekesek és énekesnők közül senkit sem ismerek személyesen, csak Németh Mária gramofonlemezeit szoktam hallgatni.

— Amerikában még nem volt?

— A férjem nem enged, pedig a legelőnyösebb szerződésekkel kínálgatnak. Azt mondja, hogy amíg ilyen fiatal vagyok, ugyanis hívnak mindenhol Európában és nekünk nincs is szükségünk annyira a dollárokra. L. L.

Dr. VÁZSONYI VILMOSNÉ ARADRA ÉRKEZETT

tizenkét órai szakadatlan utazás után. — Az aradi program — Először jár Aradon, holott férje három ízben is megfordult a városban — Beszélgetés a szállodai apartamentban a magyar polgári demokrácia vezérének özvegyével

Az „Aradi Közlöny“ munkatársa üdvözölte elsőnek az aradi pályaudvaron a megérkező vendéget

Pár pernyi késéssel futott be ma este a nagyváradi személyvonat, amelynek egyik elsőosztályos fülkéjéből frissen lép elő az ezüsthaju, filigrán termetű kegyelmes asszony, a magyar polgári demokrácia teremtő vezérének özvegye, dr. Vázsonyi Vilmosné.

A Perronon dr. Schütz Henrik, az aradi izraelita hitközség elnöke, Adler Andor alelnök és Bornstein Sándor választmányi tag várakozó csoportjából fürgén siet a megérkező vendég fogadására Farkas Ilus, virággal a kezében. Pár üdvözlő, meleg szó a hölgyek között. Dr. Vázsonyi Vilmosné máris kedves közvetlenséggel nyújtja kezét:

Az első szavak: az Aradi Közlöny...?

— Az „Aradi Közlöny“? Nagyon kedvesek, hogy ennyire törődnek velem...

A vasuti Perron hirtelen támadt folongásból csakhamar előkerülnek a fogadó-bizottság tagjai is és nemsokára két autó robot a Fehér Kereszt-szálló felé. Az elsőben a vendég, dr. Schütz Henrik, Farkas Ilus és e sorok írója foglalnak helyet. Dr. Vázsonyi Vilmosné eleven csevegéssel meséli uti élményeit, tapasztalatait. Figyelem rendkívüli intelligenciát sugárzó arcát: reggel fél 8 óra óta egyfolytában tette meg a hatalmas utat Aradig és vonásain nyoma sincs a fáradtságnak.

— Most először vagyok Aradon, — mondja még utközbén — a várost is csak holnap fogom megnézni, az ismerősöm is kevés... De ugy vagyok ezzel a dologgal, hogy mindig a helyszínen derül ki, mennyire másként áll a helyzet: Nagyváradon is, Kolozsváron is csak kellemes meglepetésekben volt részem. Marosvásárhelyen Bürger Alberték vendége voltam, de éppen a vásárhelyi tapasztalatok vezettek arra a belátásra, hogy ne vegyem igénybe többé a túlságosan is sok helyről felkínált vendégszeretetet és a lekötözö verseny ellenére is szállodába szálljak...

A hotelben az első emeleten várja kényelmes apartament dr. Vázsonyi Vilmosné. Még háromnegyed órája van: fél tíz órára várják dr. Rácz Sándoréknál vacsorára: holnap délelőtt séta a városban: ebéd, vagy vacsora Grosz Józseféknél; csütörtökön előadás az „Aradi Zsidó Kultúregyesület rendezésében az Iparos-Kulturházban, pontosan este 9 órai kezdettel...

Vázsonyi Vilmos dr. három ízben járt Aradon

Mindenestre érdekes, hogy a kegyelmes asszony először jár Aradon, holott férje három ízben is megfordult a városban. Először 1910-ben, majd 1913-ban és végül a háború utolsó éveiben, amikor a magyar polgári demokráciablock erőteljes propagandát fejtett ki a választójog kiterjesztése érdekében. Különösen emlékezetes Arad demokráta magyarsága számára Vázsonyi Vilmos dr. 1913-i látogatása, a mikor gróf Apponyi Alberttel, gróf Károlyi Mihállyal, Justh Gyulával, Lovász Mártonnal, dr. Fényes Samu és az akkori magyar demokrácia többi vezérével együtt érkezett Aradra, hogy az emlékezetes Széchenyi-Tisza István-féle nagy választási kampányban résztvegyen...

De ki beszél politikáról...? Ez az ezüsthaju, lebilincselő modoru, mosolygó hölgy, aki most egyszerű, íthérmintás fekete ruhában, ébenfabotját könnyedén a fotója mellé támasztva pihen, egy fáradtságot nem ismerő, lelkes asszony, aki férjéről, önmagáról és fiáról be-

szél: a múlt, a jelen és a jövő tárul ki szavai nyomán.

— Két célja van annak, hogy én ma mindenütt, ahol csak magyarok élnek, felolvasásokat tartok — mondja a gyakorlott csevegő közvetlenségével. Egyfelől azért, hogy a közeljövőben Budapesten „Az én uram“ címmel megjelenő könyvem főalakját ezáltal is közelebb hozzam az emberekhez; másfelől pedig azért, hogy az ő halhatatlanságát propagáljam. Minden szobornál hatékonyabb propagatív ereje van az élő emberi szónak, mert az eleven erővel kelti fel az emlékezetet, amely u-

Egy újságlap kincse válik az anya kezében

— ... A könyvem 28 év feljegyzéseit foglalja magában. Minden benne van, ami csak történt velünk, a megismerkedésünktől kezdve, együttélésünk derült és bánatos napjain keresztül 1926-ig. De miért tartsak most róla előadást? — Csütörtökön arra is sor kerül.

— Kegyelmes asszony annyi szeretettel és lelkesedéssel tud beszélni az uráról: a fiáról is beszéljen valamit... A jövőnek is megvárniak a maga jogai bizonyára...?

Dr. Vázsonyi Vilmosné látványosan meglepi a kérdést, de aztán felragyogó szemmel mosolyog:

— Ó, a fiam, az egészen más... A fiam

legigazibb halhatatlanságát jeleníti. Nem lehet azonban olyan formában felvetni a kérdést, hogy vajon ki az, akinek az emlékezetét így kívánom megőrizni és megismertetni azokkal, kik őt nem ismerték: a politikust-e, az embert, a férjét, vagy az apát...? Ő zseni volt, akit nem lehet ezek szerint a szempontok szerint darabokra szedni. Vannak tehetségek, akikből esetleg többen is szaladgálnak az utcán egyszerre, — de a zseni csak minden száz évben egyszer születik (ahogy mondani szokták) és ő zseni volt mint politikus, mint ember, egyformán! Én nagyon jól tudom, hogy nem vagyok egy Maurois, akinek a memoárjáról az egész művelt világ beszél: én magam beszéllek tehát arról, akit meg akarok őrizni az idők múlásán túl is, mindenki számára.

Érdekes, hogy nem említi meg egyszer sem a férje nevét. Nem mondja ki. Ugy hat ebben a közvetlen beszédmodorban is szuggesztív, szeretettel és fanatizmussal telített csevegésben, mintha tényleg élő személyről beszélne, aki itt van, talán a másik szobában és minden pillanatban beléphet...

Vázsonyi Vilmos dr. valóban él a feleség szavaiban. Fő valósággá elevéni a hitvestársi szeretet.

tehetséges iu — de nem zseni... A fővárosban szeretik. Éppen a kolozsvári pályaudvaron történt, hogy valaki felhívta rá a figyelmemet: az egyik nagy budapesti napilapban most vasárnap jelent meg tőle egy interjú... Tudja, milyen az anya: persze, hogy megszereztem és el is tettem...

A hatalmas fekete kékításkából csakhamar előkerül a kivágott újság-rész, amelyen a Budapest-fővárosi törvényhatósági bizottság tagok között dr. Vázsonyi János is nyilatkozik az aktuális problémákról... Az anyai hiúságnak drága tud lenni a leggyűröttebb papírdarab is. (—ab).

Beniczky Odön volt magyar belügyminiszter egy padon főbelötte magát

Megdöböntő öngyilkosság a magyar fővárosban — Valószínűleg anyagi zavarok és betegség kergette halálba — Egy tükörrel kezében sütötte el revolverét az életunt —

Budapestről jelentik: Ma reggel hét óra után néhány perccel a Szilágyi Dezső-téren egy padon egy idősebb, elegánsan öltözött férfi holttestére talált a körutját végző rendőrség. Az illető főbelötte magát, mellette a földön hatlövetű Browning hevert. Zsebeinek átkutatása alkalmával tárcájában többek között Beniczky Odön névre szóló névjegyet találtak. Keménykalapjának belésében B. O. kezdetűk voltak. Már az első pillanatra valószínűnek látszott, hogy az öngyilkos azonos Beniczky Odön volt magyar belügyminiszterrel, aki a kömmün utáni idők kormányában töltötte be a belügyminiszteri tárcát. Később agnoszkáltak a holttestet és

határozottan megállapították, hogy a volt belügyminiszter lett öngyilkos.

a Szilágyi-téri padon. Hogy az öngyilkosságot miért követte el Beniczky Odön, azt nem lehetett megállapítani, mert semmiféle levelet nem találtak nála. Beniczky Odön tragikus öngyilkossága élénk feltűnést keltett egész Budapesten. A volt belügyminiszternek jelentős szerepe volt Károly magyar király visszatérésében. Erről cikkekben számolt be. Az Újság című lap hasábjain. Ezért a büntetőtörvénysszék két évi fogházra ítélte el. Büntetésének kitöltése után teljes visszavonultságban élt és semmiféle politikai szerepet nem vállalt.

A szerencsétlen véget ért Beniczky Odön öngyilkosságának körülményeiről újabb adatok kerültek napfényre. Megállapították, hogy tegnap este barátai társaságában vacsorázott. Tíz óra felé elbucszott és elhagyta lakását. Egész éjjel a Dunaparton bolyongott. Családja szerint

öngyilkosságának oka valószínűleg anyagi nehézségek és súlyos betegsége lehetett.

A Gellért-szállóban lakott, ahol októberig pontosan fizette a hotelszámláját. Azonban az újesztendőben elmaradt a fizetéssel. Mikor felszólították tartozásának kiegyenlítésére, annak egy részét kifizette. Január 15-én senkinek sem szólva, elhagyta a szállodát.

Családjától különváltan élt az utóbbi időben. Holttestét tulajdonképpen gyűrűjéről agnoszkáltak, melybe feleségének keresztneve volt bevéve. György Aladár rendőrtanácsoshoz került a holttest, aki Beniczkynek jó barátja volt és így megállapíthatta személyazonosságát. Beniczky 15-én távozott el a Gellért-szállóbeli lakásáról és onnan nyilván az Erzsébet királyné-szállodába költözött, amit egy zsebtükörből sikerült megállapítani, amelyet a dunaparti pad alatt találtak, ahol az öngyilkosságot elkövette. Ezzel a tükörrel a kezében lett öngyilkos. Öngyilkosságának okát azonban még mindig rejtély fedi.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.
CENTRAL: Premier. Buster Keaton (Malek) első hangosfilmje: KERESSEM A FELESÉGEM. A nagy komikusnak egyik legnagyobb teljesítménye, mely elejétől végig a legderűsebb hangulatban tartja a közönséget; Partnerei: Aulta Page és Robert Montgomery. — Ezt megelőzi a KUTYATÁRSADALOM című 2 felvonásos filmjáték, melyet rengeteg kutya beszél és játszik végig. Egyetlen ember sem szerepel a filmben. Az állatidomítás világrekordja! Kezdekör az állatokat beziárják.
SELECT: NAGY FRIGYES. Történelmi kép. Dina Grallá-val a főszerepben.
ELITE: Új műsor. A FARKASSZIGET. Nagy exotikus dráma. Főszerepekben: Alice Mills és Donald Keith.
GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órákor. SZERELEM FARSANGIA. Vízjáték. Főszerepekben: Carmen Boni és Hans Junkermann.

H I R E K

Uj világnyelv

Svédországban a legújabbán ismét feltűnt egy érdekes nyelvújító, Zachrisson uppsalai egyetemi tanár.

Évtizedek óta népszerű gondolat, hogy egyetlen közös világnyelv vessen véget a földterekéségen uralkodó bábeli nyelvzavarnak. Az első kísérlet a XIX. század vége felé a „Volapük” nyelv volt, de helyét csakhamar elfoglalta a latin-spanyol-francia alapon megalkotott „Esperanto”.

A világnyelvek sorába tartozik az angol, francián, németen, spanyolon kívül elsősorban a kínai nyelv, mely bár alig terjed a gigantikus ázsiai birodalom határain túl, de amelyet mégis Kína 450 millió főnyi lakosságára való tekintettel az emberiségnek egyharmada beszél.

Zachrisson tanár tervezett új világnyelvet nem egyéb mint az angol nyelv helyesírásának fonetikai alapon való egyszerűsítése. Ilyen irányú kísérletek egyébként már régi keletűek, mert a középkorban Erzsébet angol királynő uralkodása alatt is történt próbálkozás a túlzottan körülményes angol helyesírás egyszerűsítésére. Bullocar, a középkori Anglia egyik neves tudosa már a XVI. század végén a fonetikai elvek szerint állította be az angol nyelv törvényeit.

Zachrisson szerint például az i magánhangzó, — amelyet az angolok, mint ismeretes, „ej”-nek ejtenek ki, — több mint tizenhétéleképpen szerepel a jelenlegi angol helyesírásban. Az Angliai nyelv törvényei szerint viszont ez a magánhangzó csak egyféleképpen volna alkalmazható, mégpedig az ei — tehát a fonetikailag is ej-nek kiejtett alakban — és ezáltal lényegesen egyszerűsítések volhának elérhetőek.

Zachrisson tanár rendkívül érdekes kísérleteket folytatott az uppsalai egyetemen és elérte azt, hogy idegen ajku hallgatóinak nagyrésze alig husz nyelvtanulmány után aránylag igen jól elsajátította az angol nyelvet s ezáltal természetesen angolokkal is megértette magát. A közeljövőben nagynevű tudósok kezdeményezésére egyesületeket alapítanak a különböző kultúrákban az Angliai világnyelv népszerűsítése céljából.

— **Aradi meteorológiai jelentés.** Január hó 20-án: Hőmérséklet: — 6, 0 C. Légnyomás: 759—762 mm. Nedvesség: 65—84%. Prognózis. Január 21-re: Gyenge éjjeli fagy, nappal derültebb és enyhe idő, reggel és este köd valószínű.

— **A kisantant-konferencia.** Bucarestből jelentik: A kisantant konferenciája május havában lesz Herkulesfürdőn.

— **Stan Vidrighin vasúti tanácsos.** Bucarestből jelentik: Stan Vidrighin volt vasúti vezérigazgatót a közlekedésügyi minisztérium vasúti tanácsosává nevezték ki.

— **Az Államok Nemzetközi Biróságának első ülése.** Hágából jelentik: A Békepalota nagytermében ma tartotta meg első ülését az Államok Nemzetközi Birósága. A biróság tizenkét tagból áll. Hammerskjöld svéd megbízott felolvasta a nemzetközi biráskodás intézményére vonatkozó intézkedéseket.

— **Szombaton teljes munkaszünet.** A munkaügyi minisztérium Aradra érkezett rendelete szerint, szombaton, teljes munkaszünet lesz.

— **Választott bíróság a máramarosi prefektus és Lázár képviselő ügyében.** Kolozsvárról jelentik: Joga máramarosi prefektus és Lázár Illés dr. máramarosi képviselő között régi ellentétek vannak, amelyet a sajtó is szellőztetett. A két politikus most választott bíróság elé vitte az ügyet, amelynek elnöke Moldovan Valer dr. erdélyi tartományi igazgató, tagjai pedig Pop Jonel dr. és Pop Adam dr. kolozsvári prefektus. A választott bíróság döntése legközelebb várható.

— **Chera tüzoltóparancsnoki kinevezését meglepőbbézték.** Ma felelősség érkezett az aradi városházára, amelyben három aradi kereskedő meglepőbbézi Chera Florea polgármesteri titkár tüzoltóparancsnokká történt kinevezését. A felelősséget a temesvári revíziós bizottság elé terjesztik, amely letárgyalja az ügyet.

Az amerikai óriásvagyonok legkésőbb a harmadik generáció kezén szétforgácsolódnak

Érdekes tanulmány az amerikai krözusok vagyonának sorsáról — A kilencven év előtti milliárdosoknak ma a nevét sem ismerik, a mai milliárdosok neve kilencven évvel ezelőtt még ismeretlen volt

— A kilencven év előtti milliárdosoknak ma a nevét sem ismerik, a mai milliárdosok neve kilencven évvel ezelőtt még ismeretlen volt

New-Yorkból jelentik: Mi történik az amerikai óriásvagyonokkal, amikor felhalmozójuk meghal? Megmaradnak-e, vagy pedig elszikkadnak néhány generáció kezén? Ezt a kérdést tette tanulmánya tárgyává T. Flynn s arra az eredményre jutott, hogy az amerikai óriásvagyonok többnyire rövidéletűek.

J. J. Astor társa, John Wendell New-York közepén fekvő építkezési telkekben felhalmozott vagyonán kívül egy fiút és hat eladó leányt hagyott hátra. Végrendeletében meghagyta, hogy

a leányoknak sohasem szabad férjhez menniük s a fiúnak nem szabad megházasodnia.

Azonkívül a vagyonból semmit sem szabad eladni, vagy bérbeadni. Wendell így módon akarta megakadályozni, hogy a családi vagyon szétforgácsolódjék. Gyermekei ugyan gondtalan, de örömtelen életet folytattak s midőn nemrégiben meghalt az utolsó gyermek is, a százmillió dolláros vagyon jótékony célra jutott. Sokkal jobban járt az Astor-család. Amidőn Astor 1848-ban meghalt, fiának huszonöt millió dollárt hagyott, aki viszont 1890-ben 100 millió dollárt hagyott két fiára. A két fiu örökölte apjától a vagyonbővítés tehetségét. Egyikük a maga 50 milliójával további 25 milliót szerzett, a másik pedig ugyancsak 50 millióból 150 milliót csinált. Az Astor-vagyon ma tulajdonképpen W. V. Astor kezében van, de csupán 87 millió dollár. Az Astorok családi vagyonja ma tehát kisebb, mint az előző generációban volt, amidőn 250 millió dollárra rugott.

Hogy a vagyonszerzés tehetsége nem öröklődik az egyes családokban, élénken bizonyítja a Vanderbiltek esete, akiknek dinasztia-

— **Bombamerénylet Buenos Ayresben.** Buenos Ayresből jelentik: A Western Railway pályaudvaron ma reggel a villamos vasút beiktatásakor bomba robbant, amelynek két halott és három sebesült áldozata van. Amikor pedig a helyi érdekű vonat elhaladt a pályaudvar felett, újabb bombarobbanás történt. Az áldozatok számáról eddig nem érkezett jelentés.

A riasztópisztoly

— **Londonból jelentik.** Az angol fővárostól nem messze fekvő városkában érdekes rablási eset történt. Ririson Samuel ótani kereskedő késő éjszaka tért haza lakására. Amint belépett szobájába, megdöbbenve vette észre, hogy ott egy betörő éppen szekrényét fészti, melyben nagyobb összegű pénzt tartja. A kereskedő hirtelen felkapta fiának játékpisztolyát és azt a betörő homlokának szegezte. A megszeppent rabló erre kiejtette kezéből revolverét és a kereskedőnek így sakkban tartva, sikerült a legközelebbi rendőrszemnek átadni. Kiderült, hogy a betörőnél szintén egy riasztó-pisztoly volt.

— **Szerecsétlenség érte az olasz követ lányát.** Budapestről jelentik: Arlotta budapesti olasz követ leányát vasárnap délután a Svábhegyen rödliszerencsétlenség érte. Az urileányt azonnal beszállították az egyik előkelő szanatóriumba, ahol gondos ápolás alá vették. Állapota rohamosan javul, úgy, hogy pár napon belül már teljesen felgyógyulva elhagyhatja a szanatóriumot.

— **Késnek a vonatok a hóviharak miatt.** Bucarestből jelentik: Románia egész területén hatalmas hóviharak dühöngenek. A vonatok mindenfelé késéssel érkeznek. Sok állomásról a dühöngő hóvihar miatt el sem tudtak indulni.

— **A bélműködés renyhessége a modern kultúrát jellemző.** Orvosa ajánlatára vegyen be este 2—3 szem Artin dragéet, reggelre normális könnyű ürülése lesz.

— **Ármaximálás Aradon.** A jövő héten tartja ülését Aradváros ármaximáló bizottsága, amely a február végéig érvényes árakat állapítja meg. Eddig egyetlen kérvény sem érkezett be a bizottsághoz.

alapítójuk ötven évvel ezelőtt halt meg és 100 millió dolláros vagyont hátra. Fia az összeget ugyan megkészserezte, de

az unoka kezében a vagyon már 35 millióra olvadt le s ezt az összeget is most négy részre osztották.

Carnegie acélkirálynak egy időben 300 millió dollárja volt, de élete folyamán összesen 425 millió dollárt ajándékozott el különböző alapítványokra, amelyek mind az ő nevét viselik. Halála után özvegyének csupán 13 millió dollár jutott.

Hasonlóan szilánkolódott szét egyéb amerikai krözusok vagyona is. J. S. Kennedy harmincöt millió dollárt ajándékozott szét jótékonyági intézményeknek s feleségének és hozzátartozóinak csal: 15 milliót hagyományozott. Altmann a Metropolitan-muzeumnak 31 milliót adott, egy michigani fakirály humánus célokra 50 millió dollárt osztott szét.

A második generációban az óriásvagyon még megvolt a Widener-, Weyerkauser-, Rockefeller- és Morgan-családokban és csupán a Cugenheimoknál emelkedett tiszteresére a második generáció kezében.

Annak a husz leggazdagabb newyorki telektulajdonosnak, bankárnak és kereskedőnek, kik kilencven évvel ezelőtt pénzükkal egyenesen uralták az amerikai Uniót, már a nevét is alig ismerik.

Azon ötvenkilenc személy közül, akiket ma az Egyesült-Államok leggazdagabb pénzembereinek tartanak, alig van egy, akinek a családjában a vagyon több, mint három generáción keresztül öröklődött volna.

— **Nagy kommunista tüntetés Prágában.** Prágából jelentik: Tegnap délután kommunista képviselők vezetésével, többszáz főből álló munkanélküli-csoport vonult a városháza elé és ott tüntetést rendeztek. Többszáz munkanélküli, különösen nők, megrohanták a városházát és benyomultak a tanácssterembe. A rendőröknek csak nagynehézen sikerült a tüntetőket szétoszlatni.

— **A magyar népiótéti minisztérium államtitkárának balesete.** Budapestről jelentik: Peiko Szantner Aladár népiótéti minisztériumi államtitkárt hivatalos útján súlyos autóbaleset érte. Egy határsorompónál az autó farolt, s eközben nekiment egy kilométerkönek. Az államtitkár állapota súlyos, mert magas láz lépett fel nála.

— **Repülőgép és óriási sas összeütközése.** Londonból jelentik: Az indiai Risalpur mellett egy repülőgép összeütközött egy óriási sással. A repülőgép lezuhant és a két pilóta meghalt. A szokatlan nagyságú sasnak 8 láb hosszú szárnya volt.

— **Egy autó belerohant egy parasztszekérbe.** Budapestről jelentik: Nyergesujfalu és Tát községek között egy hatalmas autó nekiment Nemesik István dunaalmási lakos kétlovas kocsijának. Nemesik Istvánt az összeütközés kivelette a kocsiból és eszméletlenül terült el. A két ló elpusztult, Nemesiket pedig súlyos sebesüléssel a kórházba szállították. Az ismeretlen autónak nyoma veszett. Csak annyit sikerült megállapítani, hogy csehszlovákiai rendszámot viselt.

— **Panaszok a gáji autobusz ellen.** Számos gáji lakos ma panaszt jött szerkesztőségünkben a gáji autobuszközlekedés ellen. A hatkezes, 7-es számmal ellátott autobusz ajtaja és ablakai nem záródnak jól és állandó léghuzat uralkodik a kocsiban, ami már eddig is több megbetegedést idézett elő. Ezenkívül az autobusz tulajdonos és piszkos, úgy, hogy sürgős kicserélésére van szükség.

— **Villamos-szerencsétlenség Bucarestben.** Bucarestből jelentik: A Serban Voda-uccában egy villamos lejtős uton haladt felfelé, amikor a fék felmondta a szolgálatot. A villamos visszafelé zuhant, majd felborult. Két utas súlyosan és többen könnyebben sebesültek meg.

Szabadrábra helyezték az élesdi gyilkosság gyanúsítottját

A nagyváradai ügyészség feltűnést keltő intézkedése.

Az élesdi gyilkosság ügyében leártóztatott **Biró Károly** építőmester sorsában ma váratlan fordulat állott be. Mint jelentették, a kömíves lakásán talált véres ruhadarabokat a rendőrség Kolozsvárra küldte át, hogy a vegytani intézet tüzetes vizsgálatnak vessen alá azokat.

A nagyváradai ügyészség feltűnést keltő intézkedést fogantatosított ezzel kapcsolatban. Amíg a vegyvizsgálat eredményét a kolozsvári vegytani intézet nem hozza az ügyészség tudomására, az ügyészség elrendelte **Biró** szabadrábra helyezését. **Biró Károly** továbbra is felügyelet alatt marad és nem szabad elhagynia Élesdet. Az ügyészség intézkedése feltűnést keltő, mert az építőmester elleni bizonyítékok rendkívül súlyosak.

— **Egy munkást összezuzott a malom.** Egyekről jelentik: A községben halálos végű szerencsétlenség érte **Tóth Ferenc** munkást az egyik ottani malomban. A munkás az őrlogép tengelye körül foglalatostkodott, a kerék egy óvatlan pillanatban elkapta s a szerencsétlen embert besodorta a malom őrlogjébe, ahol valósággal péppé zuzódott össze. A csendőrség megállapítása szerint a halálos kimenetelű szerencsétlenséget a munkás vigyázatlansága idézte elő.

— **A munkanélküliek küldöttsége a városházán** Ma délelőtt egy munkanélküliekből álló nagy küldöttség jelent meg a városházán, ahol **Velcsov dr.** alpolgármestert kereste, aki a munkanélküliek ügyét rendezzi. A küldöttség tagjai fát kértek a várostól, miután semmi fűtőanyaggal nem rendelkezik és családjuk hideg szobában fagyoskodik. **Velcsov dr.** azonban csak holnap reggel érkezik haza és így a küldöttség sem tudta elintézni ügyét.

— **Egy asszony kénnel akarta meggyilkolni urát.** Szegedről jelentik: Kiszombor községben **Kiss Ferencné** született **Balázs Anna**, férjét **Kiss Ferencet** furfangos módon akarta eltenni láb alól. Az asszony egy virágcserepbe parázsot tett, majd pedig ként hintett a parázsra. A cserepet bevitté férje hálószobájába és alvó férjének ágya mellé helyezte, ezután pedig bezárta az ablakokat és amikor már a kén elégeit a cserepet kivitte a szobából és a szemétdombra dobta és eltávozott otthonról. Mikor már gondolta, hogy a gáz megölte az urát, visszatért és fellármázta a szomszédokat, hogy rablók megakarják ölni az urát. A szomszédok behatoltak a lakásba, legnagyobb meglepetésükre azonban **Kiss Ferenc** nem volt a lakásban. Ugyanis a fojtó szagra **Kiss** felbört és kimenekült a lakásból. Az asszony végül beismerte, hogy férjét, akivel rosszul élt, elakarta tenni láb alól. A csendőrség az asszonyt átadta a szegedi ügyészségnek.

— **Szélhámosság hamispénzzel.** Budapestről jelentik: Kiskőrös környékén egy szélhámos társaság furfangos módon csapta be az ottani gazdákat. Rábeszéltek őket, hogy vegyenek át tőlük hamis bankjegyeket és ők minden jó bankjegyéért adnak három hamisítottat. A szélhámosok elhittették, hogy az ügy élén **Kecskemétri** és **Budapesti** egy-egy „méltóságos ur” áll és az egész ezek a „méltóságos urak” irányítják. A kiskőrösi gazdákkal már meg is történt a csere. Ezek azonban csak későn vették észre, hogy becsapták őket, mert a bankjegyek rekfampénzek voltak és csak egyik oldalukon van felírás. A becsapott kiskőrösiek nem tettek az esetről jelentést, azonban a csendőrség tudomást szerzett a dologról és a legszelesebb körünyomozást vezette be.

— „**Kritika**” címmel **Biró Elek** kiváló lírlapíró szerkesztésében új lap indult meg Nagyváradon. Az első szám eleven tartalmával, érdekes közleményeivel nemcsak Nagyváradon, hanem Erdélyben is elismerést aratott. Külső kiállítása és szimpatikus tipografizálása bizonyára segítségére lesznek abban, hogy a „**Kritika**” hamarosan kedvenc olvasmányja legyen az érdekes intimításokat kereső közönségnek.

Hatalmas tűzvész Besszarábiában

Tighina városban több ház leégett — Milliós károk, számos sebesülés

Chisinauból jelentik: Tegnap este **Tighina** városban nagy tűzvész volt, amelynek folytán több ház égett le és sokmillió kár történt. A tűz a **Danubia** fényképészeti műteremben tört ki, ahol a tulajdonos magnéziumos felvételeket eszközölt és az óvintézkedések legelemibb részét is elhanyagolta. Tűz ütött ki, amely lángba borította a műtérmet függőnyeit és még mielőtt a tűzoltók kivonultak volna, a tűz átterjedt az egész épületre.

A tűzoltók az épületet már menthetetlennek

találták és csak a szomszédos épületek megmentésére irányult beavatkozásuk. A tűz átterjedt a **Licar**-féle épületre is, amelyben mozi van, ahol előadást tartottak. Óriási pánik keletkezett, de sikerült a közönségnek még a nagyobb veszedelem bekövetkezte előtt az épületet kiüríteni. Másik oldalon a tűz átterjedt a **Macedonia** nevű kávéházra is, amelyet teljesen elhamvasztott. Oltás közben több sebesülés történt, amelyet az égő zsaratnokok okoztak.

„A modern boszorkányok nem seprűn lovagolnak, hanem autón járnak”

Divatba jött a „fekete mágia” és a varázslás Londonban — A spiritiszták új médiumot fedeztek fel — A médium által jósol a szellem

Az angol lelkészek Londonban zárt ajtók mögött tanácskoztak a spiritizmus legújabb fejlődéséről. Az értekezlet lefolyásáról eddig csak annyi szivárgott ki, hogy a hangulat egyáltalában nem volt barátságos a spiritizmussal szemben. Az angol lelkészek megállapodtak abban, hogy februárban újabb bizalmas ülést fognak tartani, melyen egy ismert nevű médium üzeneteket fog számunkra átadni a túlvilágról.

Az angol spiritiszta kutató-intézet igazgatója a napokban cikket közölt, amelyben kifejti, hogy Londonban ismét divatbajött a varázslás és a fekete mágia minden árnyalata, amely gyakran virágzó üzletnek bizonyul. **A modern boszorkányok — ugymond — nem seprűn lovagolnak, hanem pompás autókön járnak és titkdrokat tartanak**, akik levelezésüket végzik. London bizonyos köreibben fekete magiát gyakorolnak. Üléseiket elsötített szobában tartják, tömjént égetnek és az éjszaka bizonyos perceiben varázsigéket mormolnak.

A londoni **Fortuna**-színházban a nanokban mutatták be **Morris Meurig médiumot**, aki egy huszonkilenc éves feltűnő szépségű hölgy és a legkiválóbb médiumok közé tartozik. Transzállapotában hosszabb ideig teológiai és tudományos előadást tart. A szellemet, aki ilyenkor belőle beszél, „**Power**”-nek (erő) hívják. A médium a benne lakozó **Power** nevű szellemről a következőket mondotta az újságíróknak:

— Erről a szellemről én éppen olyan keveset tudok, mint Ön. Amikor az előadáson transzba esem, nem tudtam magamról még fel nem ébredtem a transz-ból. A **Fortuna**-színházban való fellépésem nagyszerű élmény volt. Anglia minden részéből jöttek oda emberek. Közöttük volt egy kedves öreg ember, a devonshieri pályafelügyelő, aki öt évvel ezelőtt jelen volt azon a szeanszon, amelyen **Power** kijelentette, hogy engem egykor majd Londonba fognak hívni és ott egy nagy teremben fog rajtam át beszélni.

— **Tüntetésre készültek a pesti munkanélküliek.** Budapestről jelentik: A rendőrség tudomására jutott, hogy a munkanélküliek ma délelőttre tüntetést terveztek. A város főpontjait rendőrök szállták meg, a tervezett tüntetés pedig elmaradt.

— **Az Öregek Otthonában talált lőfegyverek ügye az aradi törvényszék előtt.** Még emlékezetes, hogy az aradi rendőrség az Öregek Otthonában egy ládába esomagolt lőfegyvereket és töltényeket talált. Felelősségre vonták az ügyben az otthon gondnokát, **Székesy Sándort**, aki állítólag a büntügyi eljárás bevezetése során meg akarta vesztegetni **Mona Ananie** detektívet. A megvesztegetés ügyében ma tartott tárgyalást az aradi törvényszék. A tárgyalás során **Ghitta** főügyész helyettes kérte az ügy elnapolását, miután a vesztegető: **Székesy Sándor** csak mint tanu volt beidézőve és nem mint vádlott. A törvényszék helyt adott a vádhatóság kérésének.

— **Alaptalan vádak Hanga György solfőr ellen.** Az Aradi Közlöny mai számában megemlékezett arról, hogy **Szida Mihály** feljelentést tett **Hanga György** solfőr ellen, akit azzal vádolt, hogy bicskával rátámadt és hogy 200 lejt vitte el. A rendőrségen az ügyben természetesen bevezették a vizsgálatot és megállapították, hogy **Szida Mihály** vádjai nem felelnek meg a valóságnak. A támadó fél éppen **Szida Mihály** volt, aki illuminált állapotban tartott haza felé. **Hanga György** pedig sem össze nem szurkálta **Szida Mihályt**, sem pedig tőle kétszáz lejt el nem vett és ez szándékában sem volt.

— **AKE jelmezes táncestély febr. 14-én.**

* **Január 25-én lesz a Miss Magyarország választás.** A Színházi Élet e heti száma közli a január 25-iki Miss Magyarország választás részletes programját. **Ince Sándor** hetilapjának új száma már beszámolót hoz a Miss Debrecen és Miss Miskolc választásáról. Rengeteg érdekes cikke, riport és gyönyörű képeken kívül beszámol a Nemzeti Színház premieréről, ezenkívül folytatja **Erdős Renée** „Ezüst bölcső” című regényét. **Ince Sándor** hetilapjának e heti darabmelléklete: **Ferike** mint vendég. 32 oldalas gyermekújság, kézhunnamelléklet, kották és érdekes rovatok teszik ezenkívül még gazdagabbá a Színházi Életet, amelynek ára 40 lejt, negyedévi előfizetési díj 460 lejt. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi-uca 8.

Apponyi Albert gróf: „Amíg erőmből telik, dolgozom”

Cáfolja a visszavonulásáról elterjedt híreket

Budapestről jelentik: A hétfői sajtó olyan híreket terjesztett, miszerint **Apponyi Albert** gróf az optáns-perrel befejezettnek látja politikai misszióját, visszavonul a politikai élettől és nem vesz részt a Népszövetség további ülésein. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint, **Apponyi** ma határozottan cáfolja ezeket a híreket.

— Szó sincs arról, hogy véglegesen lemondjak arról a misszióról, amelyet a Népszövetségnek eddig teljesíttem. Amíg csak erőmből telik, kötelességemnek tartom dolgozni, hogy küldetésemnek további részét keresztül vigyem.

— **Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleményei.** Illetékes helyről vett értesítés alapján közöljük az összes CFR nyugdíjasokkal, hogy az önköltségi utazási kedvezményt a birtokukban lévő és 1931. évre érvényesített arcképes igazolványok alapján, további rendelkezés vételeig, korlátlanul igénybe vehetik. Egyben felhívjuk özvegy **Barta Jánosné**, **Bizá Mária**, **Csizmás Florica**, **Wagner Jánosné**, **Szát T. Ana**, **Almási Katalin** és **Biró Lászlóné** CFR nyugdíjasokat, hogy az egyesületi iradánkban sürgősen jelentkezzenek saját érdeklükben. Az elnökség.

— **Az Aradi Zsidó Ifjúsági Kulturkör** ma, szerdán este 9 órakor klubhelyiségében előadást tart; előadó: **Piláth Antal**, utána választmányi és vezetőségi ülés. Kérjük a tagokat minél nagyobb számban megjelenni. A vezetőség.

— **Katonai okmányok felülvizsgálása.** A hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy mindazok, akik december 18-ig nem jelentek meg a katonai okmányokat felülvizsgáló bizottság előtt, azok 1931. január 31-ig a várban mutathatják fel utólag igazolványaikat.

A szesz véres utja Európából Amerikába

Riportregény első fejezete, amelyben az olvasó megismerkedik master Beehlllel, a legkülönösebb amerikai üzletemberrel — A tengeri kalózok koronázatlan királya milliókkal és emberi életekkel dobálózik — Az első üzlet: huszonhét millió frank tiszta jövedelem

A prohibíció kalandorainak sötét világa

Az Aradi Közlöny mai számában riport-regénysorozat közlését kezdi meg, amelynek meséit írja a francia újságírógárda egyik legkitűnőbb tagja, Paul Lenglois. Az újságíró ennek a riportnak a keretében az olvasót elviszi Párisból — New-Yorkig mindenhol, ahol az alkoholcsempészek különös élete zajlik. Valóban különös ez az élet, tele izgalommal, életveszedelemmel, Cinizmus, pénz és revolver játszik a főszerepet.

Egy nagy párisi szálloda második emeletének apartmanjában, ahol Master Beehl ideiglenesen irodát rendezett be, üzletfelcélre vár. Kerek arcu, kövér ember, akinek a bőre olyan rózsaszínű, mint egy két éves gyermeké. Sugárzik róla az egészség. Olyan mozdulatlanul ül asztala mellett, mint kandallóban az empire stílusú óra, melyet elfelejtett fellüszni.

Master Beehl detroiti amerikai. Napi üzleti ügyeire gondolt. De nem sokáig elmélkedett. Csöngetett. A szálloda szobapincére beküldte:

— Iff vannak az emberek?

— Igen uram!

— Egyenként jöjjenek be, minderről nekem öt percet adok. Well! Mondja meg Ossartnak, hogy jöhet.

A pincér távozott.

Beehl asztaláról felemelt egy kis jegyzéket, amelyen Ossart ajánlja magát: régi pálinkák, konyak. Öreg cég.

Ossart belépett. Ossart, ahogy Master Beehl nevezte, egy világhírű francia konyakgyár képviselője volt. Valódi neve egyáltalán nem volt fontos Master Beehl előtt, aki nem nagyon vesztegette az időt hiábavaló dolgokkal és az embereket az üzlet nevére nevezte el. Annak az üzletnek a nevére, akinek képviselőben tárgyalni jöttek.

— Ossart, ön az? Helyes. Elhozta azokat az izéket?

Az ügynök megértette, mosolygott és előszedte irattáskájából a mintatöltéseket.

— Parancsoljon, ime egy 1917-es konyak. Kitűnő, garantált alkohol. Európa legjobb cégei főként vásárolják. Pezsgőnek is fel lehet használni és a nagyszerű folyadékra a legelőkelőbb helyekről kaptunk már elismerést. Egyébként meg is izelheti. Engedje meg uram, hogy bemutassam azokat a leveleket, amelyekben klienseink dicsérik...

Hogyan köt üzletet egy híres szeszcsempész?

— Mibe kerül? — kérdezte Beehl, aki megizelte a konyakot.

— Cégünk, amelynek nevét az egész világon ismerik...

— Mibe kerül palackja. Még van három percem. Mondom három. Egy, kettő...

— 24 frank ötven.

— No! Nagyon drága. Kétezer ládával akarok venni.

— Oh! Az más. Lássuk csak 24.50... 24.50, kétezer láda...

— Még két perc. — mondta Beehl, aki kar kötő órájára nézett.

Ossart megzavarodott, de aztán összeszedte magát.

— Kereken húsz frank készpénzzel fizetve.

— Helyes, vevő vagyok. Csekkel fizessek? Amelyet a National Echange bankra állítok ki. Határtalan hitelem van...

— Rendben van uram.

— Utasítás: Saint Maloba kell expedálni Costain testvérekhez, megbízottainkhoz. Utolsó

terminus július 24. Rendben van?

— Rendben uram! Van még egy öreg konyakmárkám is...

— Nem elég erős, rossz árú. Jó estét!

Csengetett.

— Küldje be Pernoset.

Pernoset belépett.

Kövérekés szakállas ember volt, aki keresetten öltözött és szemmeláthatóan tüntetőt a gomblyukában pirosan viruló becsületrend szalaggal. Tökéletes francia udvariassággal mélyen meghajolt.

Beehl öt rövid ujját nyújtotta felé.

— Good Morning! Pernose, az jó dolog. Ismerem. Maguk itt aperitifnek mondják, ugy-e? Kitűnő whiskyt lehet csinálni belőle.

A reprezentáns megbotránkozottan tett egy gesztust és már-már belekezdett: „bocsánat uram...”, amikor Beehl mozdulata megállította.

— Mondom, én whiskyt csinálók belőle. Ötezer ládára van szükségem. Mibe kerül?

— Uram — mondotta az öreg ügynök — cégünk nem szokta így kezelni az üzleti ügyeket. Önt egy ajánlották nekem...

— Jól van — mondotta Beehl — jó estét, nem kell semmi magától.

A megdöbbenet Pernose a következő pillanatban már látta, hogy a cég leggyengesebb konkurrensé siklik be az ajtón. Ez néhány perc alatt megkötötte az üzletet Master Beehlllel.

13 millió frank kockázattal — 27 milliós nyereség

Master Beehl felkereste a kereskedelmi miniszterium hivatalait hűséges barátai kíséretében, akiknek kellemes és hasznos összeköttetések voltak. Ezeknek a segítségével 60 ezer frankért — mintha ingyen adták volna — megvásárolta a francia kereskedelmi flotta egyik B. listára tett vitorlását, amely azonban segédmotorral is el volt látva. Ez volt Master Beehl első befektetése. Ez az első hajó, amelyet a korzikai születésű Manton kapitány fejezett fel, kevéssel ezután az utolsó formalítások elvégzésével Saint Maloból elindult az Egyesült Államok felé, tizenhárommillió frank értékű alkoholteherrel, amely abban a pillanatban, ahogy az Egyesült Államok területére érkezett kerek 27 millió frank tiszta jövedelmet biztosított a tiszteletreméltó szeszcsempésznek. Ez az első kísérlet ugyszólván még gyermekipőben történt. Különben ekkor még az alkoholcsempészek elleni küzdelem is nagyon kezdetleges volt. A tengeren ártatlan szeszcsempészhajók angol, francia, vagy svéd lobogó alatt

Master Beehl tökéletes precizitással rendezte be kereskedelmi életét és pontosan egy óra leforgása alatt összevásárolt annyi alkoholt, amennyivel meglehetett rakni egy hajót. Ugyanakkor színező porokat is, mert a Master Beehl által összevásárolt alkoholt csak alapja volt annak a nagyszerű „gin”-nek, amelyet Master Beehl barátai a japán színes por segítségével és a francia italokkal Amerikában főrrikáltak. Ez a „gin” aztán olyan erős volt, hogy éppoly gyorsan meglehetett vele gyilkolni egy embert, mint jólirányzott revolvergolyóval.

Egyébként Master Beehl Amerika alkoholcsempész bandájának a koronázatlan királya. Ez a szolid természetű, vállas ember, aki alig halladta meg a negyven évét. Detroit mellett farmer volt addig, amíg Amerikában be nem hozták a szesztilalmi törvényt, amelyből Master Beehl olyan nagyszerű pénzcsináló masinát készített magának.

Mint jó amerikai egy pillanatig sem habozott. Tökét gyűjteni, hitelt találni. Angliába és Franciaországba átszaladni és ott régi barátait felkeresni gyerekjáték volt a számára.

Párisban találkozott vele először. Akkor azért tartózkodott itt, hogy egy jó állanotban levő mély raktárral és nagy befogadóképességgel rendelkező hajót vásároljon nem tulságosan drágán, mert ezidő tájban Master Beehl első nagyszabású kísérletét alapjáibanvéve még nem tulságosan erős tőkével kezdte.

siklottak és hajóraktáraikból az éjszaka folyamán játékszerrel lehet átrakni az alkoholt az amerikai uszályhajókra, amelyeket a szeszcsempészek erre a célra szereltek fel.

Igaz, hogy néhány torpedózúzó cirkelt a halifaxi partok közelében, de ezek mellett a szeszcsempészhajók úgy mentek el, ahogy akartak. Ma már nem ugyanaz a helyzet. A rendkívül gyorsjárata „Thawler”-hajók, amelyek a prohibíciós rendőrség szolgálatában állnak, habozás nélkül sülyesztik el a szeszcsempész hajókat legénységükkel együtt. De a Thawlerekkel szemben a szeszcsempészek hasonló gyorshajókat szereltek fel, amelyek kifűnő ágyakkal vannak ellátva, sőt később 1930-ban már igénybevétték a vízirepülőgépeket is és az Egyesült Államok vizei fölött a levegőben gyakran lehet hallani a gépfegyver kattanását. A prohibíciós rendőrség és a szeszcsempész banda vált egymással üdvözlötet. De ezt a sportot általában kerülnek, mert sokkal kevesebbe kerül az, ha megfizetik az amerikai rendőrséget...

Kéthónapi fogház egy emberéletért

Az aradi törvényszék ítélete egy szalontai kereskedő felett, aki halálra gázolt egy embert — A kereskedő azzal védekezett, hogy a halált nem a gázolás okozta

Egy halálosvégű autóbaleset ügyében hozott ma ítéletet az aradi törvényszék büntető tanácsa. Elmann János szalontai kereskedő 1929. december 13-án üzleti köruton volt autójával. Zerinden a gépkocsi elütötte Katona Jánost, aki gyenge elméjű ember volt és így nem hallotta idejében a gépkocsi túlkölését. Katona János 24 óra leforgása alatt behalt sérüléseibe. A mai tárgyaláson Elmann János

orvosi bizonyítványt prezentált, amely megállapította, hogy Katona János közvetlen halálát nem a gázolás, hanem különféle szervi baja okozta.

A bíróság nem vette figyelembe az orvos szakértői véleményét, gondatlanságból okozott emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek a kereskedőt és kéthónapi fogházra ítélte.

Holnap, csütörtökön este 9 órakor az Iparos Kulturház nagytermében Dr. Vázsonyi Vilmosné előadása

TARKA ESEMENYEK

Ötven menyasszony keres egy férjet

Innsbruckból jelentik: Ottenbach németországi város hatóságainak megkeresésére az Innsbrucki rendőrség letartóztatta Wohlfart Vilmos 49 éves fodrásmestert, akiről kihallgatása és a szállodai szobában eszközölt házkutatás után kiderült, hogy közveszélyes nagy stíli házasságzedelgő. Wohlfart még a háboru előtt nősült, majd mielőtt elvált volna, idegen nevet vett föl és Sziléziában másodszor is megnősült. Ezt a feleségét is rövidesen elhagyta és azóta kizárólag házasságzedelgésből él. Beberuccant Bécsbe, ahol gazdag embernek adta ki magát és rövidesen ötven nővel kötött barátságot, mindannyiát eljegyezte, miután nagyobb összeget vett fel tőlük előlegül a hozományra.

Azt gyanítják, hogy Wohlfartnak esetleg még több törvényes felesége is van és ezért talragaszok után is felhívják nemcsak Ausztria, de Németország lakosságát is, hogy jelentkezzen, aki tud valamit a kékszakállú borbélymester házasságzedelgéseiről.

UJ BETEGSÉG NÉMETORSZÁGBAN. A németországi Rosenheimban egészen különös járványos betegség ütötte fel fejét, amellyel szemben az orvostudomány pillanatnyilag tehetetlenül áll. A betegség magas lázzal és hátfájással kezdődik. Rosenheimban a járvány annyira elterjedt, hogy az összes ipari üzemek kénytelenek voltak bezárni a munkát. A városka egész lakossága a legnagyobb izgalomban él, mert a járványos betegségnek már sok halálos áldozata van és egyre jobban terjed.

Kommunista fegyvertáros volt a bérkocsis. A berlini rendőrség egy Wörpel nevű kocsis lakásán négyezer töltényt, számos gépjegyeralkatrészt, gyalogsági fegyvereket, kézigránátokat és többszáz pisztolyt, valamint egyéb hadianyagot talált. A kocsis letartóztatása után megállapították, hogy kommunista fegyverraktárról van szó, amit az is bizonyít, hogy Wörpelnél számos kommunista propaganda röpiratot is találtak.

Lincs-bíró szomorú statisztikája. New-Yorkból jelentik: Amerikában minden munkát alaposan végznek. Statisztikát készítenek még a lincselésről is, amiben tagadhatatlanul van egy kis dicsekedés a yankeek részéről. A statisztika szerint a lincselések száma a múlt évben az 1929. évihez képest megkétszereződött és tizenkettőtől huszonötre emelkedett. A meglincseltek közt egy fehér ember is volt, a többi kivétel nélkül néger. Valamennyi népitéletet a déli államokban hajtották végre. Az emelkedést általában a gazdasági viszonyok okozta nagyobb idegességnek tulajdonítják. Azért a fiz. év előtti állapotokhoz viszonyítva a lincselések száma meglehetősen alacsony, mert a háboru előtt évenként még nyolcvan-száz embert öltek meg ilyen módon Amerika déli államaiban.

— A NIZZAI AGGASTYÁN FANTASZTIKUS VAGYON URA VOLT, MA GYUFÁT ÁRUL. A nizzai fürdővendégek figyelme az utóbbi napokban egy rongyos öltözékű, fehérhajú aggastyánra terelődött, aki állandóan a kaszinó előtt áll és gyufát árul. Erről az aggastyánról egész Nizza különös dolgokat beszél. Tichon Postelquin-nek hívják és karakterisztikus figurája már beköltözött a világirodalomba is. Néhány évvel ezelőtt mesébe illő vagyon ura volt. Azonban olyan tékozló életet folytatott, hogy vagyona eluszott. Így azt beszélik róla, hogy arany fürdőkádban tisztálkodott, lovainak háziorvost tartott, egy egész sereg kurtizánt gyűjtött maga köré, akik naponta fálváltva egy tvegből készült medencében mint aranyhalak uszkáltak.

Megszüntették az aradi jegyzőiskolát

Feltűnéstkeltő rendelet érkezett az aradi prefekturára — A jegyzőiskolát február elsején Temesvárra helyezik — A tanári kar három hónapja nem kapott fizetést — Dr. Lázár Agoston megfélembte a határozatot

Feltűnéstkeltő rendelet érkezett ma az aradi megyei prefekturára. A rendelet közli, hogy február elsejével megszünteti az Aradon évek során át működő jegyzőiskolát, amelyet egyesít a lugosi iskolával és Temesvárra helyez át. Tudomására adja a megye vezetésének a belügyminiszteri rendelet azt is, hogy január 24-ikétől fel kell függeszteni a tanítókat, mert egy miniszteri biztos érkezik Aradra, hogy az iskolát átvegye.

A jegyzőiskola elhelyezése már régóta fenyeget és dacára minden intervenciónak, most bekövetkezett. A miniszterium intézkedésének két oka van: az egyik az, hogy felére szállította le a jegyzőiskolákra előirányzott költségvetési kiadásokat és így mindenütt, az egész ország területén két iskolát kellett egyesíteni, a másik pedig az, hogy az országban mindenütt a kormányzósági székhelyre kerültek a jegyzőiskolák, amelyekben táblai bírák és közigazgatási vezérfelügyelők veszik át a tanítást.

Aradon rendkívül bonyolult helyzetet fe-

remített az iskola elhelyezése, amennyiben egész tanévre szóló szerződése volt a. Iosif Vulcan iskolával, amelynek termeiben a tanítás folyt. Maguk a növendékek is nagy kárát látják a tanév közben történő elhelyezésnek, mert az év elején lakást vettek ki Aradon, elátásukat előre kifizették és most a hirtelen változás következtében anyagi károsodás éri őket. Mindezek alapján dr. Lázár Agoston, megyei választmányi elnök, a jegyzőiskola igazgatója táviratot intézett Bucurestibe és kérte, hogy legalább erre a tanévre hagyják meg Aradon az iskolát. A távirati kérésre válasz edideig még nem érkezett.

Az aradi jegyzőiskola tanárai is nagy károsodást szenvednek az iskola elhelyezésével. A tanárok különben is három hónap óta nem kaptak fizetést és minden erre irányuló intervenció hiábavalónak bizonyult. Most teljesen elvesztik ezt a jövedelmüket, amely valamilyen módon hozzájárult életstandardjuk fenntartásához.

LEGUJABB

Irtózatoss arányu influenzajárvány Spanyolországban és Franciaországban

Madridban háromezer a betegek száma — Párisban ötevenezer ember kapta meg a betegséget

Párisból jelentik: Madridi tudósítás szerint, az influenzajárvány hihetetlen mértékben terjed. Egyedül Madrid városában háromszázezer megbetegedés történt. A betegek közül mintegy kétszázezeren ágyban fekszenek és állapotuk eléggé súlyos. Hasonló iramban terjed a járvány Franciaországban is.

Különösen Toulouse és Grenoble városokban dühöng az influenza. Párisban 50 ezer ember kapta meg a betegséget. Az orvosok megállapítása szerint a járvány, dacára annak, hogy ilyen arányokban terjed tovább, nem súlyos lefolyású, miután a halálozás csak igen ritka.

A román kölcsön bojkottálását követelték Párisban

az antiszemita kilengések miatt — Demonstratív gyűlés az antiszemítizmus leküzdésére

Párisból jelentik: Az antiszemita ellen nagyarányu demonstratív gyűlést rendezett az antiszemítizmus leküzdésére alakult nemzeti liga. A gyűlésen több ezer ember vett részt. A szónokok különösen a romániai és a németor-

szági eseményekre tértek ki és a kormányok részéről erős rendszabályokat követeltek. Löwy rabbi felszólalásában a bankoktól és kiváltképpen a zsidó pénzügyi kapacitásoktól a tervezett román kölcsön bojkottálását követeli.

„Az érdekelt államok helyesen tennék, ha elengednék Németország hadiadósságait“

Egy londoni nagy bankház elnökének érdekes nyilatkozata

Londonból jelentik: A Barclai bankház évi közgyűlésén Goodenough elnök nagy figyelmet keltő beszédet tartott. Állást foglalt a vámprotekcionizmus ellen, majd kitért a hadiadósságok problémájára is. Kijelentette, hogy úgy az Egyesült-Államok, mint a többi

ha Németországnak teljesen elengednék a hadiadósságok kifizetését,

merf ezzel csak a saját helyzetükön könnyítenének. Hogy Németország fizetési kötelezettségének eleget tehessen, kénytelen annyira racionalizálni üzemeit, hogy ezáltal felveheti a versenyt az egész világ iparával.

Cáfolják a jugoszláv forradalmat

Hírek a dinasztia tagjainak meneküléséről

Budapestről jelentik: Egyes országokban, különösen Ausztriában és Németországban elterjedtek bizonyos hírek a jugoszláv forradalomról és arról, hogy a dinasztia tagjai Romániába menekültek, a fenyegető helyzet elől.

A Magyarország munkatársa ma fentjárt

a jugoszláv követségen, ahol élénken cáfolják a híreket. Táviratilag érdeklődtek a belgrádi miniszterelnökség sajtófőnökénél, ahonnan azt az értesítést kapták, hogy a hírek teljesen alaptalanok, mert amikor ezen hírek teljesen szárnyra kaptak, a királyi család tagjai egy zászlószentelésen vettek részt.

Aradváros harca Ujaraddal a hidvámért

Dr. Lutai polgármester törvényjavaslatot készít a hidvámok törvénybeiktatása érdekében. A városnak jogában áll hidvámot szedni — A polgármester Temesváron és Bucurestiben

Lutai Cornel dr., Aradváros polgármestere ma Temesváron volt, ahol — mint megírtuk — a kormányzóságnál járt el több, Aradot érdeklő adminisztratív kérdésben. A polgármester többek között a revizós-bizottságnál is eljárta és kontrakarrizotta Ujarad tanácsának a hidvámok eltörlése érdekében történt intervencióját. A polgármester benutatta az ujaradi hidvánra vonatkozó aktákat és beigazolta, hogy a városnak jogában áll ezt a vámot szedni.

A revizós-bizottságnál történt lépésen kívül — mint beavatott forrásból értesülünk — Aradváros egy másik fontos lépésre is készül a hidvámok érdekében. Lutai Cornel dr. polgármester utasítására az aradi városlázán

tervezet készül, amelyet a polgármester a kormányzóságnak akar bemutatni és amely az utóbbi kiegészítésére szolgálja. Lutai dr. a tervezetet a parlamentnek terjeszti be, megszavazás végett. Ez a kiegészítő intézkedés az eddigi rendelet helyett törvényben biztosítaná a városoknak ama jogát, hogy hidvámokat szedjenek a hidak fenntartása költségeinek fedezésére. Ennek szükségességét a polgármester Arad példájával akarja igazolni. A tervezet a közeli napokban készül el és a polgármester maga viszi Bucurestibe, hogy bemutassa a kormány tagjainak. Lutai dr. elhatározta: mielőtt a város minden erejével meg fogja védeni a hidvám szedésére vonatkozó jogát, miután annak törlése ismét deficitet idéz elő a költségvetésbe, ami viszont Arad polgárainak kárára menne.

BERNHARD SHAW szerint a napban és a holdban is laknak emberek

Világhírű írók véleményei a legnagyobb problémáról — Hermann Bahr meg van elégedve a földi élettel — Kellermann is hisz a bolygókon való életben, de sehogy sem tudja elképzelni, hogy milyen lehet az az élet

A Cosmosban működő erők törvényszerűsége emberemlékezet, óta izgatja az emberi fantáziát. A nyári éjszakák romantikájának szimbóluma, a csillagos ég állandó megfigyelés alatt áll, minden újak ígérkező föltevés izgalommal tölti el a lelket, talán csak azért, hogy a következő pillanatban egy másik tudós ellenvéleménye az ismertettség kódébe vonja a megoldottak hitt problémát. A csillagászati problémák közül legközelebb áll az emberhez az a kérdés, hogy vajon a planétákon laknak-e élőlények, hogy ezek között az élőlények között vannak-e olyanok, amelyek emberi érteleme emelkedtek. Legutóbb is napirendre került a probléma, s ez alkalommal megszólaltatták az irodalmárokat és tudósokat, hogy mondjanak véleményt ebben a kérdésben. A nyilatkozatokat sorrend szerint itt adjuk:

BERNHARD SHAW:

— A biológusok és a fizikusok azt az álláspontot képviselik, hogy miként a földön, úgy az egyes csillagzatokon is a hőmérséklet szabja meg az élet lehetőségét. Azon az állásponton vannak, hogy a földnek egy bizonyos hőmérsékleten felüli átlievelése, vagy az élethez szükséges temperatura minimumán, alul való lehülése teljesen kizár minden élettani fejlődést. Én nem osztom ezt a nézetet.

— Sem a nap hevítő melege, sem a hold hőmérsékleti állapota nem zárják ki, hogy mind a két égitesten ne laktának emberek, olyan emberek, akiknek fizikuma alkalmazkodott a légkör adottságaihoz. Az a tény, hogy a földön lakó ember a napban elpusztulna, csak annyi jelentőséggel

bir, mint az, hogy az afrikai majom elpusztul az északi sarkon. Az élet csupán abban a vonatkozásban misztérium, hogy annak határait nem tudjuk megállapítani — ha az életnek egyáltalában vannak határai.

HERMANN BAHR:

— Hogy egész őszinte legyek — mindenek dacára — sokkal jobban tetszik nekem az élet itt a földön, semhogy eszembe jutna egy másik planétára átköltözni. Tiszta lelkiismerettel nem mondhatok mást, mint azt, hogy a planétákon sem lehetne jobb a sorsunk, mint itt a földön, ha azonban a Mars-lakók egy alkalommal talán ellátogatnának hozzánk, egy valami uton-módon igyekezni fogunk magunkat megértetni velük. Mi osztrákok ugyan ebben nagy mesterek vagyunk, de a Mars-lakóknak mégsem lenne olyan könnyű dolga velünk.

BERNHARD KELLERMANN:

— Egész nevetséges rövidlátás lenne azt hinni, hogy csak a mi kis planétánkon laknak emberek. Olyan nevetséges ez, mint egy primitív népnek az a tudata, hogy ő a világ ura. A kozmikus rend ismert törvényeit szem előtt tartva, állítani merem, hogy naprendszerünkön kívül fekvő naprendszerek bolygói is van emberi élet. Hogy mi van a bolygókon? Hát ez egy piktor vagy költő fantáziájának való feladat. Mert csak azok fantáziája tudja kellően elhíthetni azt a lehetőséget, hogy van élet a bolygókon és fantázia dolga azt elképzelni, hogy milyen az élet a bolygókon.

FILM KÖZLÖNY

Bukovinából szólnak hozzá az Aradi Közlöny film-ankétjához

Amikor mesterségesen rövidítették meg a filmeket

Nagy érdeklődést keltett az Aradi Közlöny hasábjain megindított mozi-ankét, amelynek során a közönségnek nyilatkoznia kellett a hangos- vagy a némafilmek mellett. Az érdeklődést bizonyítja az a körülmény, hogy ma Bukovinából érkezett hozzászólás a mozi-ankéthoz. A bukovinai Itcani községből az Aradi Közlöny egy régi előfizetője küldte be a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztőség! B. lapjokban felhívják az olvasókat, nyilatkozzanak, mi tetszik jobban: a hangos- vagy a némafilm? Nem tudom, nem késtem-e el hozzászólásommal, mert mire lapjuk ideér a kódos Bukovinába és mire levelem Aradra érkezik, talán már nem is aktuális a kérdés. De mégis írok, miután már régen akartam valamit mondani az aradi mozikról.

1924-ig Arad környékén laktam. Nagyon szerettem a mozit és amikor csak lehettem, elmentem egy-egy előadásra. Hivatásommal fogva sokat utaztam és alig van város az országban, ahol még nem fordultam volna meg. Amikor ide kerültem ebbe a bukovinai városkába, közművelődési egyesületet és annak keretén belül mozit is alakítottam. Ily módon tapasztalatokra tettem szert és láttam, hogy az aradi mozik — legalább is 1921-24-ig — csupán a beléptidőket tekintetében tartoztak az elsők közé. Az Okirályság legtöbb városában folytatólagos előadások voltak, csak Aradon adtak ötégyed órát egy előadásnak. Megtörtént sokszor, hogy 3 órákor mentünk be a moziba és 3 óra ötvenkor már az uccán voltunk. Ugyanakkor, amikor Bucurestiben négyórás előadások voltak, katonazenekar kísérete mellett, Aradon nagyobb beléptidő mellett egy órát tartott az előadás. Olyan speciálisan rövid filmeket, amelyekre Aradon szükségük volt, nem gyártottak. Tehát, hogy segítettek a dolgon? Az akkori aradi operatőrök egyszerűen kivágták a filmből azokat a részeket, amelyek szerintük nem voltak fontosak. Rövid volt az előadás és érthetetlen. És amikor visszaküldték a kölcsönző vállalatnak, újra összeragasztották a filmet.

Aradváros átvette a mozikat és egy ideig megszűntek az egyórás előadások. De amint láttam, az eleinte kétórás előadás most megint lerövidült másfél órára. Félek, hogy hamarosan visszaérkeznek az aradi moziátogatók az egyórás előadásokhoz.

Mindez azonban csak a némafilmmel lehetséges. És ezeket nyugodtan mondhatom: hivatásom vagyok a hangosfilmek, mert abból nem tudnak levágni. Még ebben a hónapban Aradra költözöm, sokat akarok moziba járni és sajnálnék egy ötvenperces előadásért negyven lejt kiadni. Tisztelettel:

Régi előfizető.

Titkos háremek után kutat a török rendőrség

Minden módosabb török titokban megtartotta a háremét — Megbüntetik azokat, akik fezzel vagy kalap nélkül járnak az uccán — Számos titkos hárem a török fővárosban

Isfambulból jelentik: a török rendőrségnek már régebben tudomására jutott, hogy számos előkelő és jómódu török ur, a tilalmi rendelet ellenére is fenntartja háremét. Amiak idején, amikor a törvény eltörlötte ezt az évezredes népszokást, ezek a gazdag emberek látszólag felosztatták a háremüket, hölgyeiknek azonban meghagyták, hogy egy bizonyos városrész valamelyik külön erre a célra átalakított házába menjenek, ahol aztán tovább élnek háremhölgyi életüket. A rendőrség tudomása szerint

magában a fővárosban legalább 100 ilyen titkos hárem van,

míg az országban se szeri, se száma azoknak, akik megszegték a törvény parancsait és továbbra is tartanak háremhölgyeket.

A falvakban egyáltalában nem ritka eset,

hogy egy-egy férfi három-négy nőt vesz feleségül. Rendszerint csak az egyikkel köt házasságot, míg a többi asszonyát, mint női alkalmazottat tartja házában. Ezzel a kérdéssel legutóbb a minisztertanács is foglalkozott és a belügyminiszter az elmúlt napokban szigorúntasítást küldött az összes kerületi előjáróságoknak, hogy mindenáron kutassák fel a törvény megszegőit és azokkal a legszigorúbb módon bánjanak el. Ugyanakkor rendelet jelent meg a fezzel viselésének újabb tilalmáról is. A legutóbbi napokban egész Anatóliában

ezrek és ezrek elen indult meg a kihágási eljárás, mert mindannyiok kalap nélkül, vagy fezzel

a fejükön jártak az uccákon. Szó van arról is, hogy az ilyen kihágásokat a jövőben büntetelménynek minősítsék.

INGYEN KAPJA

• hō végéig
AZ ARADI KÖZLÖNY-t,
ha ma megrendeli.
Az előfizetést csak 1931.
február 1-től számítjuk.

Vége a rheumának!

Ízületi, vagy izomrheumatikus fájdalmak csillapítására és ilyenemű bántalmak gyógyítására használjunk Sloan's Linimentet. A bőr könnyen beszívja, eltünteti gyorsan minden gyulladást, ficamodást, merevséget, fájdalmat. Sok ezer ember nyerte vele vissza egészségét. Rheumát, zsibát, ischiast, keresztcsont fájdalmakat és a többi hasonló bajokat biztosan gyógyítja a SLOAN'S LINIMENT.

Egy üveg eladási ára 75.— Lel

Sloan's Liniment
Kegszüntet minden
fájdalmat 110

HIRDESEN a 46 éve fennálló Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Visszaléptek az angolok a párisi kölcsöntárgyalásokról

Egyszerűen elulaztak Párisból — Mi áll a váratlan visszavonulás mögött? Megdöbbenéssel vette a hírt a bucaresti-i pénzügyi piac — Az aradi bankkörök véleménye

Bucurestiből jelentik: Párisból érkezett jelentés szerint a kölcsöntárgyalások körül váratlan nehézségek merültek fel. Az angol csoport ugyanis, amely a kölcsöntnyújtó érdekelt-ségek között jelentős szerepet játszott volna, hirtelen visszalépett a tárgyalásokról és megbízottai elutaztak Párisból. A beállott fordulat következtében a kölcsön körül ismét a legna-

gyobb bizonytalanság uralkodik.

Bucuresti-i politikai és gazdasági körökben a párisi jelentés nagy megdöbbenést keltett. Érthetetlennek tartják, hogy Románia rendkívüli kedvező kamatozási ajánlata miatt talált ilyen „hüvös fogadtatásra” az angolok részéről.

A részvényesek terhére ad tanácsot a bankoknak a Banca Nationala

Beavatott értesüléseink szerint a Banca Nationala azzal az instrukcióval fordult az ország összes bankjaihoz, hogy a tőkekihelyezéseiket szorítsák meg és ezzel is biztosítsák helyzetüket.

Egyidejűleg azt a „tanácsot” is adta a pénzügyi vezetésnek a Banca Nationala, hogy minimális osztalékot fizessenek a részvényeseknek és inkább tartaléktökéjüket növeljék.

A Banca Nationala „tanácsai” bizonyára ki fogják hívni maguk ellen a jogos kritikát.

Érdeklődünk aradi bankkörökben, hogy mit tudnak a Banca Nationala átiratáról. Illetékes helyen kijelentették munkatársunknak, hogy a Nemzeti Banknak vonatkozó utasítása még nem érkezett meg, de egyben valószínűtlennek tartják, hogy az állami bank ilyen instrukciót adjon a romániai pénzügyi vezetésnek.

Domán Sándort jelölték az aradi Kereskedelmi Testület elnökévé

Előkészületek a vasárnapi közgyűlésre — Változások az elnöki tanácsban és a választmányban — Új rendszer a testület életében

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében együtt lesz Arad egész kereskedőtársadalma. Ezen a közgyűlésen választja meg az Aradi Kereskedelmi Testület újabb három évre elnökét, egész tisztikarát és választmányát. A tíz tagú jelölőbizottság ma tartott értekezletén megejtette az összes jelöléseket. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel és nagy elismeréssel három éves munkájának kiváló eredményességéért Domán Sándort, az eddigi elnököt jelölték újra. Valószínű, hogy a közgyűlés ezt a javaslatot ünnepies keretek közt fogja magáévá tenni.

Változások lesznek az elnöki tanácsban, amelynek kipróbált régi tagjai mellé két vezető kereskedő egyéniséget hoznak javaslatba.

Ugyancsak változások lesznek a választmányban három év eltulodásai folytán, ahol a munkára kész fiataloknak kíván a jelölés megfelelő helyet biztosítani. A választás érdekességén kívül a közgyűlés átszervezője lesz az egész eddigi egyesületi életnek, amennyiben a rövidesen megnyíló új helyiségben nemcsak intenzív hivatali életet terveznek, de a testületi szellem megerősítése végett sürűbb alkalmi összejöveteleket is. Komoly és súlyos hangok fognak a közgyűlés keretében elhangzani a gazdasági helyzet szanalásáról s ezzel kapcsolatban úgy az állami és városi terhek gyökeres mérsékléséről, mint a gyáriparosok szerencsétlenül vádaskodó politikájáról és az üzletberek rendezéséről.

Dr. Lutai Cornel polgármester az ünnepnapon vágatásért interveniált. Dr. Lutai Cornel polgármester ma eljárt a temesvári kormányzósnál, amelytől engedélyt kért arra, hogy az állat-exportőrök vasár- és ünnepnapokon is vágathassanak az aradi vágóhidon. Beműködésében elmondja a polgármester, hogy a megszorítás távol tartja az exportőröket az aradi vágóhídtól, ami által Aradváros nagy károkat szenved. Az ügyben a kormányzósnak kedvező elintézkedést ígért meg.

Készül a csehi-szerb kereskedelmi szerződés. Belgrádból jelentik: Ma indul Prágából a csehszlovák delegáció Jugoszláviába, amelynek feladata, hogy a kereskedelmi szerződés ügyében tárgyaljon. A jugoszláv delegáció feje Pijlja Milivoj kereskedelmi és iparügyi minisztériumi igazgató, tagja pedig Sztojkovics Belimir, a földművelésügyi minisztérium egyik igazgatója.

Ezerhuszonegy milliomosa van Ausztriának

Hatszázfövenetnek egy milliója van, de négyszázhatvan még ennél is több

Bécsből jelentik: Ausztriáról általában, mint Európa legszegényebbé vált államáról beszélnek. A békeszerződés csupán néhány száz négyzetkilométert hagyott meg osztrák földnek és szinte csodálatosan hangzik, hogy ennek a kicsiny, „szegény” országnak mégis — 1021 milliomosa legyen. Pedig ez igaz, mert ezt nem a statisztika, de az — adóösszeírás igazolja. Igaz, hogy ez még mit sem jelent, hiszen az egész népnek csupán csak egy százaléka gazdag ember.

A pénzügyminisztérium most tette közzé kimutatását az adóösszeírásokról. Ebből kitűnik, hogy Ausztriában 406 olyan személy van, akinek a vagyona meghaladja az egymillió schillinget, 615-en elérik az egymilliót, 2655 egyének a vagyona 600.000 schillingig terjed, 20.360 személynek 300.000 schilling, 23.614 egyének pedig 100.000 schilling értékű a vagyona. Mindebből kitűnik, hogy Ausztria lakosságának körülbelül egy százaléka tartozik a vagyonosok közé.

Jön a „fekete hitel”

Veszélyben a kisbankok existenciája

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i közgazdasági élet egyik szaktekintélye, aki „Viator” néven írja hetenként közgazdasági cikkeit, legutóbb megjelent tanulmányában az új kamattörvénnyel foglalkozik és ennek kapcsán a következő szenzációs megállapítást teszi:

— Az új kamattörvény első hatása abban fog mutatkozni, hogy

az ország területén működő különböző kisbankok meg fognak szünni.

Olyan bankok, amelyek másod-, vagy harmadkézből kapják a Nemzeti Bank hiteleit (és éppen ezek az említett kisbankok) a közép- és nagybankokhoz kell, hogy forduljanak hitelekért, amelyekről csak 15 és 16 százaléktól kaphatnak hitelt. De mivel az új kamattörvény megtiltja, hogy 18 percentnél bárki számára is többet lehessen számítani, az ilyen hiteleket közvetítő kisbankok kénytelenek lesznek felszámolni és működésüket hivatalosan is beszüntetni.

— Most csak az a kérdés, — jegyzi meg „Viator” — hogy vajon nem leszünk-e annak a veszélynek kitéve, hogy

a megszünt kisbankok helyébe földalatt működő uzsoraintézetek fognak alakulni.

Számolni kell egy új műszóval, — a fekete szesz után a „fekete hitellel”.

A Resicai művek új elnökgazgatója. Bucurestiből jelentik: A Resicai művek ma tartotta közgyűlését, amelyen a lemondott Stirbey herceg helyére Balif tábornokot választották meg elnökgazgatónak. A közgyűlést holnap fogják folytatni.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol tetszőleges apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kosuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orszv. és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK
felel.

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.

Az Elvált Asszonyok Világszövetsége

Bucuresti után Budapesten is megalakul az érdekes egyesület — A mozgalom vezetője nyilatkozik a sajtónak

Madame Pepenariu, a romániai Elvált Asszonyok Szövetségének védőszentje, a napokban Budapesten tartózkodott. A magyar főváros sajtója hosszabb cikkekben számol be a madam missziójáról, aki abból a szociális elgondolásból kiindulva, hogy a világháború után annyira felszaporodott válások igen sok esetben tragikus következményekkel járnak: a nő nemre, elhatározta, hogy megalapítja az Elvált Asszonyok Világszövetségét. A terv egyelőre Bucurestiben kitűnően sikerült, mert a bucuresti-i elvált asszonyok ma már klubhelyiséggel rendelkeznek, ahol a napi szórakozáson kívül, tanácsokkal látják el, keresetbe juttatják a támasz nélkül maradt hölgyeket.

Pepenariu asszony budapesti látogatása során több válóperben specializálódott ügyvédet és a magyar főváros társadalmának több reprezentánsát látogatta meg, ismertette terveit és úgy látszik, hogy az tetszéssel találkozott, mert az Elvált Asszonyok Egyesülete Budapesten is megalakult és annak alapszabályai ott fekszenek a belügyminiszter asztalán. Az agilis uriaszony távozása előtt nyilatkozott a hírlapíróknak. Ezeket mondotta:

— Az Elvált Asszonyok Világszövetségének központja Párisban van, mert itt él a legtöbb elvált asszony. A célunk, hogy megvédjük a házassági kötelékből kikerült asszony jogait, hogy vitás esetekben igazságot szolgáljunk és a támasz nélkül maradt nőket megsegítsük a további életküzdelemre. A szövetség feladatai közé tartozik, hogy a házastársi közösségben élő kiszolgáltatott nőket megvédelmezzük. Eleinte nehezen ment a szövetség megszervezése, mert az érdekelt hölgyek bizalmatlanok voltak. Ma azonban már a bucu-

resti-i egyesület is nagyszerűen működik, itt különösen a házasságszédelgőkkel vesszük fel eredményesen a küzdelmet. Az egyesület tagjai természetesen kötelezik magukat, hogy privát életükben kifogástalan magaviseletet tanúsítsanak.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, január 21.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.50. Rádiózenekar, 18.15. Rádiózenekar, 20. Gramofon, 21. Hangverseny, zongora és énekszámokkal, 22.15. Hegedűszó. — Budapest, 10.15. Hangverseny. Közreműködnek: Meszényi Lili (ének), Sándor János (hegedű) és Ungár Imre (zongora) 13.05. A budapesti koncert szalonzenekar hangversenye, 5.15. Moly Tamás novellája: „A bohóc”. Felolvassa a szerző, 6. Bodor Aladár vidám karcatai, 6.20. A m. kir. József nádor 2. honvédegyalozzred zenekarának hangversenye, 7.20. Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 7.50. „A rádió a mentőknek”. Helyszíni közvetítés a Mentők Budapesti Székházából. A közvetítést vezeti Koncz Sándor dr. 8.25. Az „Acélhang” dalárda hangversenye, 9.15. „Életművészet”. Megyery Ella előadása, 9.45. Egyfelvonásosok a Studióból. Majd kb. 11.45. Mario Brelich Dall'Asia Adyverseket ad elő olasz nyelven. Utána: Magyar líra és cigányzenekarának hangversenye a Hungaria-szállóból. — Belgrád, 12.25. Gramofon, 13.45. Rádiózenekar, 17. Gramofon, 18.30. Déltáji zene, 21. Vokál hangverseny, 21.55. Zongoraverseny, 22.45. Gramofon — Prága, 12.15. Gramofon, 20.20. Fuvószenekar, 21.25. Kamarazene, Dvorzák: G-dur vonósnégyes, 22. Átvitel Londonból, Szimfonikus hangverseny, Vezényel Ansermez Ernő. — Wien, 12. Haupt-zenekar játéka, 14.10. Stezák Leó énekel és mindenféle slágerek gramofonon, 16.25. A Winternitz-zenekar, 19. A hangszerekről. Zenés előadás, 20.35. Zenés miniatűrök, 21.30. Geraldty; Ha ő nagy lesz c. komédiája, Majd a Silving-Geissler-zenekar játéka. — EGYÉB EURÓPAI KÜLÖNLEGESÉGEK: Berlin, Magdeburg, Stettin, 21. Közvetítés a

königsbergi operából, Kempfi Vilmos Midás király c. egyfelvonásos vígoperája. — Riga, 20.30. Caruso gramofonlemezek, 21.05. Jelenetek Verdi: „Traviata” c. operájából.

CSÜTÖRTÖK, január 22.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Könnyű zene, Moscov pol-zenekar, 18.30. Moscov pol-zenekar, 20. Gramofon, 21. A rádiózenekar hangversenye. — Budapest, 10.15. Gramofonhangverseny, 13.05. A rádió házikvartettjének hangversenye, 5. Az iskolán kívüli népművelés rádió-előadása, 6.45. Hangverseny. Közreműködnek: Teichmann Irén (ének) és Zeitlinger Jenő (zongora.) Zongorán kísér: Kazacsay Tibor, 8.25. A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása, 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Sába királyneje”. Opera 4 felvonásban 3 képpel. Szövegét írta: Mosenthal. Fordította: Kern Aurél. Zenéjét szerette: Goldmark Károly. Majd kb. 12.10. A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalozzred zenekarának hangversenye. Karnagy: Fricsay Richárd. — Belgrád, 12.25. Gramofon, 13.45. Rádiózenekar, 17. Gramofon, 18. Zongoraverseny, 18.30. Nemzeti dalok harmonikán, 19. Gramofon, 23.50. Rádiókvarlett. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.30. Déli zene, 23.20. Orgonaverseny a Beranek-moziból. — Wien, 13. A Machozenekar játéka, 16.20. Gramofon, karének és kamarazene, 20.35. Schubert: Változatok egy orgonátémára és Magyar divertissement. Hangverseny két zongorára. — EGYÉB EURÓPAI KÜLÖNLEGESÉGEK: Berlin, Magdeburg, Stettin, 17.30. Szórakoztató zene, 18.55. Hangverseny. Beethoven: Esz-dur szepített, 21.50. Szimfonikus hangverseny, 1.30-ig tánczene. — Breslau, Gleiwitz, 16.35. Szlav népdalok, 17.15. Hangverseny, 20.45. Berlin, 21.30. Előadás, 22.10. Rádiózenekar, 23.40. Szórakoztató és tánczene. — Leipzig, Dresden, 17.30. Hangverseny, Dohnányi: Pierette fátyola, 20.30. Gramofon, 23.15. Schumann-művek zongorán. — Milano, 18. Zene, 20.30. Vegyes zene 6 számmal, 21.30. Szimfonikus hangverseny, az első részben Mendelssohn skót szimfóniájával, a második részben Bruch: Román, brácsaszóló az Eiar, zenekarának kíséretével. — Róma, 18. Kamarazene 8 számmal, köztük énekszámokkal is, 22. Hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel, vastagabb betűvel 8. Melve 10 Lel A legkisebb hirdetés ára 10 szóté hétköznap 40, vasárnap 50 Lel A vastagabb betűvel kiadott szavak aláhozandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdések kérdésre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

UTITÁRSNAK. 21-én délelőtt 10 órakor. Utitárs. 246

HA BESZÉLHETNEK magával, sokkal jobban megérténém. 249

ALKALMAZÁS.

EIN intelligentes deutsches Fräulein wird nach Targu-Muresz zu einem 4-jährigen Mädchen gesucht, anmelden Neuman-Pala II. Str. 18. 250

ROMAN, német, magyar nyelvvél felsőbb iskolát végzett fiatalember állást keres. „Komoly” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 254

LAKÁS.

PARKRA nyíló magas földszinti, modern négyszobás lakás kiadó. Bul. Dragailana 14. 252

ÉT, ESETLEG KÉTSZOBÁS, előszobás, vízvezetékkel megátház, március 1-re kiadó, volt Dezső-uca 40. szám. 255

GAZDALKODÁSRA alkalmas magánház előszobával, mellékhelyiséggel azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 257

VÉTEL ÉS ELADÁS.

A vevőközönség figyelmébe!

Felhívom a n. é. közönség b. figyelmét **dusan felszerelt bizományi üzletemre**, hol úgy közszükségleti tárgyait, valamint antik butorokat, dísz tárgyakat, szőnyegeket, festményeket, üveg- és porcellán serviseket bürgerinturát, komplett szobaberendezéseket, előszobafal, hintaszéket, fotelokat, s mindazt, ami az otthoni kellemessé és kényelmessé teszi, üzletemben **olcsón megtalálhat. SALGONÉ bizományi üzlete** Arad, Strada Horia (Széchenyi-uca) 1. Neuman-palota. 1000

MEGÁLLAPODÁS SZERINTI SZÁZALÉKOT FIZET

mindenki eladás esetén a hozam bizományba adott áru után. Forduljon bizalommal **10 éve fennálló, a leghíresebbnek elismert bizományi üzletemhez**, ahol letelegetes közszükségleti és háztartási, valamint mű- és antik tárgyait stb. a **legkedvezőbb feltételek mellett értékesítheti**. Sürgősen keresek jó árban különösen szép antik sekereket hozzávaló vitrinrel, régi könyveket, antik ezüstöket, dísz tárgyakat, butorokat stb. **SALGONÉ bizományi üzlete** Arad, Strada Horia (Széchenyi-uca) 1. Neuman-palota. 1000

EZÜSTTÁRGYAK, ékszerek, pénzeszközök, iródebutorok és berendezési tárgyak, levél-másoló gép, csillárok eladó: Aradi Központi Takarékpénztárnál. 251

CSUKOTT CHEVROLET, 1929. típusu, hat cilinders, eladó. Str. Sarmisegethuza (Arankéz-u.) 15. szám.

INGATLAN.

KISEBB bérházat megvételre keresek. Leveleket „Komoly” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 248

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét fel akarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, továbbá, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési újság az „ARADI KÖZLÖNY”

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, kereskedő, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, postás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy olvassa az apróhirdetést.

Az esetek ezrei évek óta igazolják, hogy az Aradi Közlöny apróhirdetése révén az emberek jól eladták házukat, telküket, butorikat stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg. Hirdessen az Aradi Közlönyben, az eredmény gyors és biztos.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”